

Pedagogisch beleid Het Keizertje

Pedagogiek en ontwikkeling bij
Kinderopvang Het Keizertje

Dit is het pedagogisch beleidsplan van Kinderopvang Het Keizertje. Met het pedagogisch beleidsplan krijgen ouders en medewerkers inzicht en duidelijkheid over aard en werkwijze van Kinderopvang Het Keizertje en kunnen zich hierin verdiepen.

Het beleidsplan is ontwikkeld en geschreven door de manager en pedagogisch professionals van Het Keizertje en later ook met enkele leden van de oudercommissie. Het is van belang dat het beleidsplan regelmatig met de medewerkers en leden van de oudercommissie geëvalueerd wordt en zo nodig bijgesteld wordt. Het beleid is nooit af, het wordt gemaakt en opgesteld aan de hand van opgedane ervaringen op de werkvloer. Vanzelfsprekend is het dat dit beleidsplan daarom op frequente basis zal worden herzien en herschreven. Dit staat gelijk aan de professionalisering van de organisatie die ook voortdurend in beweging blijft.

Het pedagogisch beleidsplan verteld onder andere onze visie op kinderen en de ontwikkeling van kinderen, hoe wij bijdragen aan deze ontwikkeling en hoe wij verantwoorde kinderopvang bieden door middel van de vier pedagogisch doelen vanuit de wet- en regelgeving kinderopvang:

- het bieden van emotionele veiligheid;
- het bevorderen van de persoonlijke competentie;
- het bevorderen van de sociale competentie;
- het bevorderen van de morele competentie, de overdracht van normen en waarden.

NB: Binnen Het Keizertje is de volgende onderverdeling in de kinderopvang gemaakt:

Met de term ouders worden ook verzorgers bedoeld.

Omwille van de leesbaarheid hebben wij dit plan in de “hij-vorm” weergegeven.

De naam Het Keizertje staat voor Kinderopvang Het Keizertje.

Met de term Pedagogisch professionals bedoelen wij de groepsleiding.

Binnen Het Keizertje toetsen wij onze inzichten aan - en maken wij gebruik van inzichten en elementen uit diverse pedagogische stromingen, waar mogelijk is dit in de betreffende hoofdstukken aangegeven.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	1
Hoofdstuk 1: Het Keizertje	4
1.1 Het Keizertje	4
1.2 Visie	5
Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien vanuit basisveiligheid, vertrouwen en kennis.....	5
2.1 Emotionele veiligheid.....	5
2.1.1 Structuur en voorspelbaarheid	5
2.1.2 Sensitieve responsiviteit.....	6
2.1.3 Respect voor de autonomie	8
2.1.4 Praten en uitleggen	10
2.1.5 Mentorschap	11
2.1.7 Wennen	12
2.2 Persoonlijke ontwikkeling.....	14
2.2.1 Motorische vaardigheden (Kijk, ik kan het zelf, het lukt mij).....	14
2.2.2 Creatieve vaardigheden (kijk, ik kan dansen, zingen en iets maken).....	16
2.2.3 Cognitieve vaardigheden (kijk, ik voel, denk en ontdek).....	17
2.2.4 Taalvaardigheden (Luister, ik kan het zelf zeggen).....	19
2.2.5 Activiteiten bij Het Keizertje.....	21
2.2.6 Ontwikkelingsstimulering	22
2.3 Sociale ontwikkeling.....	22
2.3.1 Samenspel	23
2.3.2 Conflicten in het samenspel	24
2.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren.....	25
2.4 Waarden en normen.....	27
2.5 Waarnemen van de ontwikkeling	28
2.5.1 Observeren en oudergesprekken	28
2.5.2 Overdracht naar school.....	29
2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling	29
Hoofdstuk 3: Het Keizertje informatie voor ouder en kind	31
3.1 Stamgroepen	31
3.1.1 Stamgroep	31
3.1.2 Verlaten van de basisgroep	31
3.1.3 Samenvoegen.....	33
3.2 Accommodatie.....	35
3.3 Dagindeling	35
3.3.1 Dagindeling	35
3.3.2 Brengen en halen	36
3.3.3 Slaapbeleid	36
3.3.4 Gezonde en bewuste voeding	37
3.4 Diensten , extra dagen, en ruildagen.....	37

3.4.1 Extra dagen en ruildagen	37
3.4.2 Flexcontracten.....	37
3.4.3 Hele dagen, halve dagen en verlengde opvang	37
3.4.4 Opzeggen	38
3.5 Openingstijden en sluitingsdagen	38
3.6 Oudercommissie	38
3.7 Klachten	39
3.8 Voertaal.....	40
Hoofdstuk 4: wet kinderopvang	40
4.1 Drie uurs regeling.....	40
4.2 Inzet stagiaires en vrijwilligers.....	41
Stagiaires:.....	41
Vrijwilligers en groepshulpen	43
4.3 Ondersteuning andere volwassenen.....	44
4.4 Beroepskracht kind ratio.....	46
4.5 Beleid veiligheid en gezondheid.....	46
4.5.1 Vier ogen principe	46
4.5.2 Achterwachtregeling	47

1.1 HET KEIZERTJE

Kinderopvang Het Keizertje is een particuliere kinderopvang gelegen in Den Haag, die dagelijks opvang biedt aan maximaal 33 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar oud. Het Keizertje ziet kinderen als unieke individuen met een eigen ontwikkelingstempo en een eigen manier van ontwikkelen. Wij willen kinderen allereerst zoveel mogelijk basisveiligheid, vertrouwen en kennis geven, waardoor zij zich op hun beurt kunnen ontwikkelen tot zelfstandige sociale mensen met zelfvertrouwen, verantwoordelijkheidsgevoel en respect voor zichzelf, voor anderen en voor de leefomgeving. Kinderen moeten zich “thuis” voelen, zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn en verdienen het als een keizer te worden benaderd.

Wij zijn van mening dat de kinderen binnen de leeftijdscategorie 0-4 jaar sensitief benaderd moeten worden, zodat zij zich onder ideale omstandigheden zich optimaal op hun eigen manier kunnen ontwikkelen. Vooral in een kinderopvang, waar meerdere individuen bij elkaar in één groep worden opgevangen moet ruimte zijn voor de verschillende opvoedingsbehoefte van ieder kind. Ouders krijgen de kans om hun opvoedingsidealen kenbaar te maken en om samen met onze pedagogisch professionals een werkwijze te vinden die in lijn is met hun waarden en normen. Onze werkwijze biedt ruimte om kinderen actief te betrekken in dit leerproces en om hun spelenderwijs kennis te laten maken met leeftijdsadequaate educatiematerialia.

Onze kinderopvang streeft ernaar om gezonde en gevarieerde voeding aan te bieden volgens de schijf van vijf. Wij dagen kinderen uit om spelenderwijs kennis te maken met diverse soorten producten, fruitsoorten en groenten. Wij hanteren een bewust voedingsbeleid wat fundeert op religieuze maar ook levensbeschouwelijke perspectieven. Zo eten de kinderen verschillende soorten vegetarische en warme groentegerechten.

Uit onze visie is op te maken dat wij in onze werkwijze handelen naar vier belangrijke pedagogische doelstellingen zoals deze in de Wet Kinderopvang zijn vastgelegd. Het gaat hierbij om de verantwoorde dagopvang:

1. Op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;
2. Kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;
3. Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden;
4. Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

1.2 VISIE

Ieder kind heeft verschillende (opvoedings- en ontwikkelings-)behoeftes en dienen hierin sensitief en voorzichtig benaderd te worden. Door hen een veilige basis te bieden, een gevoel van vertrouwen te geven en te voorzien van kennis, kunnen kinderen zich, op hun eigen manier, spelenderwijs ontwikkelen tot zelfstandige en zelfverzekerde sociale mensen met verantwoordelijkheidsgevoel en respect voor zichzelf, anderen en de leefomgeving. Daarbij worden de opvoedingsidealen van de ouders meegenomen om op deze manier op één lijn te werken en daarmee ideale omstandigheden te creëren waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

HOOFDSTUK 2: KINDEREN LATEN GROEIEN VANUIT BASISVEILIGHEID, VERTROUWEN EN KENNIS

2.1 EMOTIONELE VEILIGHEID

Alvorens kinderen zich kunnen richten op het verkennen en ontdekken van de wereld om hen heen, dienen zij zich veilig en geborgen te voelen in een gezonde en veilige omgeving. Wanneer een kind zich emotioneel veilig voelt, kan pas gewerkt worden aan de overige drie doelstellingen: ontwikkelen van de persoonlijke competentie en de sociale competentie en het leren kennen en handelen volgens waarden en normen. Het kind staat pas open voor nieuwe uitdagingen wanneer het zich bevindt in een veilige omgeving waarin de kinderen zich gewaardeerd en geborgen voelen. Kinderen die zich veilig voelen, kunnen zich (binnen hun eigen mogelijkheden) op alle gebieden (sociaal, emotioneel, motorisch, cognitief, lichamelijk) optimaal ontwikkelen. De emotionele veiligheid wordt onder andere gecreëerd door de vertrouwensband tussen de pedagogische medewerker en kind. Deze vertrouwde relatie ontstaat door herhaald positief contact en voorspelbaar gedrag tussen kind en pedagogisch professional, waarin de interactievaardigheid praten en uitleggen centraal staat (hierover is meer te lezen in paragraaf 2.1.4). Wanneer situaties voorspelbaar zijn, weten kinderen waar zij aan toe zijn en wat er van hen verwacht wordt, wat weer bijdraagt aan een gevoel van veiligheid en geborgenheid. Het Keizertje biedt de kinderen structuur en voorspelbaarheid aan door middel van het inzetten van vaste medewerkers, het opvangen van de kinderen op vaste stamgroepen, het volgen van aan dagritme met rituelen en het hanteren van regels. De pedagogisch professionals houden hierin een sensitief responsieve houding aan (hierover is meer te lezen in paragraaf 2.1.2). Daarbij worden kinderen erkend in hun individualiteit doordat de pedagogisch professionals goed luisteren en kijken naar de kinderen en respect tonen voor de autonomie (hierover is meer te lezen in paragraaf 2.1.3).

Al met al streven wij ernaar dat kinderen zich “thuis” voelen, zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Pas dan kunnen ze zich verder ontwikkelen. Naast de bovengenoemde punten kan ook de inrichting van de omgeving bijdragen aan dit gevoel van geborgenheid. Daarom houden wij binnen de inrichting van de groepen ook rekening met de akoestiek, licht, kleur en indeling van de ruimte.

2.1.1 STRUCTUUR EN VOORSPELBAARHEID

Door het bieden van structuur en voorspelbaarheid, weten kinderen waar zij aan toe zijn en wat er van hen verwacht wordt, wat hen een gevoel van veiligheid en geborgenheid biedt.

Bij Het Keizertje worden kinderen dan ook opgevangen in vaste stamgroepen, waarin zij vaste gezichten zien. Zo zien de kinderen iedere keer dezelfde kinderen, worden opgevangen in dezelfde groep en verzorgd en begeleidt door dezelfde pedagogisch professionals. In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen. Baby's tot 1 jaar hebben per week maximaal 2 vaste gezichten op Groep 3 (groeps grootte: maximaal 10 kinderen) en maximaal 3 vaste gezichten op Groep 1 (groeps grootte: maximaal 14 kinderen), de kinderen vanaf 1 jaar oud hebben maximaal 3 vaste gezichten. De kinderen en

pedagogisch professionals worden zo in staat gesteld om een vertrouwensband met elkaar op te bouwen. Zo voelt een kind zich emotioneel vertrouwd en veilig en kent een pedagogisch professional haar kinderen beter waardoor zij gerichter kan inspelen op de ontwikkeling van de baby.

Daarnaast werken wij volgens een dagritme, zodat kinderen precies weten wat er gaat gebeuren en wanneer. Zo beginnen wij in de ochtend met het bespreken van het dagritme, de kringactiviteit, de dagen van de week, het gezamenlijk lezen en uiteindelijk het gezamenlijk ontbijt. Daarbij zijn er vaste momenten waarop er gezamenlijk wordt gegeten en geslapen, en zijn er vaste tijden om buiten te spelen. Dit dagritme houden wij voornamelijk aan voor de dreumesen en peuters. Baby's hebben vaak een eigen ritme die zij vanuit thuis gewend zijn en daarom passen wij ons aan, aan dit ritme. De baby krijgt eten, gaat slapen of wordt verschoond op het moment dat hij daar aan toe is. Naarmate het kind ouder wordt, wordt het ritme van de baby geleidelijk aangepast tot het ritme van de dreumesen en peuters. Ouders die willen dat hun baby's ook op onze kinderopvang borstvoeding krijgen, dienen dat tijdens de intake ook kenbaar te maken. Afhankelijk van ieder kind zal worden gekeken hoe dit het beste kan worden aangeboden.

Tot slot bieden wij bij Het Keizertje structuur aan door middel van het stellen van regels en grenzen. Kennis van regels en het omgaan met regels, inclusief het overtreden ervan, vormen een belangrijke basis voor de emotionele zekerheid en de sociale vaardigheden van kinderen. De regels hebben betrekking op veiligheid, hygiëne, regelmaat, structuur en het omgaan met elkaar (de regels zijn terug te vinden in hoofdstuk 2.4), en worden gehanteerd om kinderen en volwassenen duidelijkheid te geven. Daarbij zijn de regels voor ons een middel, geen doel, ze worden consequent toegepast en zo nodig bijgesteld of afgeschaft. De pedagogisch professionals benaderen kinderen positief en stimuleren de kinderen dan ook om wenselijk gedrag te vertonen door hen regelmatig te complimenteren voor gewenst gedrag: *"Sarah, jij hebt alle blokken in de doos gestopt zie ik, wat goed zeg van jou, nu is het helemaal opgeruimd!"*, *"Daan heeft zijn handen al gewassen zie ik, heel netjes Daan!"*. De pedagogische medewerkers van Het Keizertje benoemen zo allerlei soorten gedragingen en gedragshandelingen van kinderen, gevolgd door een compliment óf het gevolg en een alternatief/positief gestelde regel, wanneer het ongewenst gedrag omvat: *"Kian, jij pakt het roze blokje af van Lisa. Zo kan zij haar roze toren niet afmaken. Wij spelen samen. Kijk hier liggen nog meer blokjes, pak er maar één van deze"*. Dreumesen en peuters worden daarbij aangeleerd om ook minder leuke ervaringen aan te kaarten. Stel dat een kind tijdens het eten wordt geduwd, dan moet het de gelegenheid krijgen om *"Stop hou op, ik vind het niet leuk"* te zeggen. Soms lukt dat niet alleen en wordt daarin samen met de pedagogisch professional geoefend. Kinderen leren op deze manier om emoties op een acceptabele manier te uiten, in plaats van te slaan of te schoppen. Een ruzie zal daarnaast worden opgelost door elkaar 'sorry' te laten zeggen, een handje te schudden en de reactie van de ander af te tasten. Alvorens de pedagogisch professionals ingrijpen en ondersteunen bij conflicten, geven zij kinderen allereerst de kans om deze conflicten zelfstandig op te lossen. De pedagogisch professionals fungeren als belangrijke voorbeeldrol gedurende de dag, waar het gaat om het zich houden aan de regels. Zij laten goede manieren zien, volgen rituelen op zoals de handen wassen na het plassen of het groeten bij weggaan en binnenkomen, en houden zich aan de gestelde regels.

2.1.2 SENSITIEVE RESPONSIVITEIT

In het contact met de kinderen staan wederzijds respect en verdraagzaamheid centraal. De houding van de pedagogisch professional is hierin doorslaggevend en dient sensitief responsief te zijn. Wij bedoelen hiermee dat de pedagogisch professionals gevoelig zijn voor wat kinderen aan signalen geven over hun behoeften en verlangens en dat zij daarop adequaat en passend reageren, zodat kinderen zich gehoord en gezien voelen. Kinderen uiten zich door het tonen van verschillende emoties, zoals blijdschap, verdriet, pijn, boosheid en willen ons hier altijd iets mee

zeggen. De beschikbaarheid van sensitief reagerende pedagogisch professionals is bevorderlijk voor de veerkracht van kinderen, ook op de langere termijn.

De pedagogisch professionals van Het Keizertje zijn op de volgende manieren sensitief responsief:

- Ieder kind wordt liefdevol verwelkomt. Ieder kind wordt bij de hand vastgehouden (de baby's op schoot), indien gewenst ook geknuffeld en komt op deze manier naar binnen.
- De pedagogisch professionals bevinden zich op vaste plekken tijdens groepsactiviteiten (ook eetmomenten) en vrije spel momenten, waardoor kinderen de pedagogisch professionals snel kunnen vinden door middel van het zoeken van nabijheid en oogcontact en daarbij kunnen terugvallen op de veilige thuishaven die zij te bieden hebben.

De peuters gaan in de kring. De pedagogisch professional zit ook in de kring. Kian van 1 jaar en 3 maanden blijft voor het eerst wakker in de ochtend en maakt de kring voor de eerste keer mee. Hij kijkt met grote ogen naar de peuters in de kring en kruipt al gauw op schoot bij de pedagogisch professional. Op deze manier voelt hij zich veilig en kan zich oriënteren op wat zich in de kring afspeelt.

- Alle kinderen worden positief benaderd, er wordt zacht gepraat op ooghoogte en er vindt plezierig oogcontact en lichaamscontact/ geknuffel plaats. Binnen het voeren van gesprekken worden open vragen gesteld, waardoor een dialoog tot stand kan komen waarin praten en actief luisteren afgewisseld worden. De pedagogisch professional laat de kinderen daarbij weten dat zij hen hoort (knikken, herhalen wat het kind zegt, reageren met een toestemmend geluid).
- De pedagogisch professionals observeren de kinderen gedurende de dag, waarbij zij elk individueel kind zien. Hierdoor kunnen signalen die kinderen afgeven tijdig opgepikt worden, waarna passend gereageerd kan worden.
- Wij "vertalen" de gevoelens/signalen van het kind door onder woorden te brengen wat het ons laat zien in lichaamstaal (gezichtsuitdrukkingen, handelingen, houding) en horen (huilen, praten, schelden, stil), met hen te praten en op die manier te zoeken naar de onderliggende behoefte en de juiste oplossing.

Vera van 6 maanden ligt op het kleed te spelen. Dan ziet de pedagogisch professional dat zij in haar oogjes wrijft en langzaam begint te huilen. Zij loopt naar Vera toe gaat naast haar zitten en zegt: "Ach Vera wat een tranen. Ik zag jou in je oogjes wrijven. Volgens mij ben jij een beetje moe he? Kom maar bij mij, ik leg jou in bed, dan kun je fijn slapen".

Peter van 3 jaar zit met fronsende wenkbrauwen en zijn armen over elkaar op de grond. De pedagogisch professional loopt naar hem toe en zegt: "Peter, jij zit met je armen over elkaar op de grond, klopt het dat een beetje jij boos bent?". Peter knikt. "Wat is er gebeurd?", vraagt de pedagogisch professional. Peter verteld dat hij mee wilde spelen met vader en moedertje, maar dat dat niet mag van de kinderen. De pedagogisch professional zegt: "Dat is inderdaad niet leuk, we spelen samen. Zullen we eens samen gaan vragen of jij mee mag spelen met de kinderen?" Dat vond Peter een goed idee.

- De pedagogisch professionals benoemen zowel de gevoelens en behoeftes van henzelf als die van de kinderen en bieden hen troost wanneer dit nodig is (op schoot nemen, een knuffel geven, een arm om het kind heen slaan).

Fenna van 8 maanden wordt gebracht door haar mama. Dan verlaat mama Het Keizertje om naar haar werk te gaan. Fenna raakt verdrietig en begint te huilen. De pedagogisch professional houdt Fenna vast, knuffelt haar en zwaait samen met Fenna, mama uit. Daarbij zegt zij: "Fenna jij bent verdrietig omdat mama weg gaat he, je zou het liefst hebben dat mama blijft. Mama komt jou ook weer ophalen, kom we gaan samen zwaaien!"

- De pedagogisch professionals benoemen hun eigen handelen en het handelen van de kinderen. Daarbij geven zij ook uitleg wanneer zij iets gaan doen: "Ik ga eventjes iets van

de gang pakken, ik ben zo terug”, “Ik ga even jouw billen poetsen met dit doekje, brrr koud he?”.

- De pedagogisch professionals zijn sensitief in hun houding doordat zij oogcontact maken, op ooghoogte zitten, glimlachen en een open houding aannemen, waardoor zij als veilige thuishaven fungeert voor de kinderen.
- De pedagogisch professionals geven complimenten aan de kinderen, waarin de naam van het kind en het gewenste gedrag benoemd wordt, gevolgd door een compliment als “Goed zo!”, “Wat fijn!”, of het opsteken van een duim.
De pedagogisch professional brengt wat papiertjes naar de prullenbak toe na het knutselen. Petra van 2,5 jaar ziet dat zij een papiertje laat vallen en pakt het op. Zij loopt naar de pedagogisch professional en zegt: “Juf, je liet een papiertje vallen”. De pedagogisch professional neemt het papiertje aan en zegt: *“Nou wat fijn en netjes Petra dat jij het papiertje voor mij hebt opgepakt! Zo houden wij samen de groep schoon, dankjewel”.*
- De pedagogisch professional kijkt per individu welke benaderingswijze aansluit bij het kind en probeert het kind ook naar behoefte te benaderen. De ene wilt bijvoorbeeld bij het nemen van afscheid uitgebreid geknuffeld en getroost worden, terwijl een ander graag bij de hand vastgehouden wordt.
- Wij nemen tijd voor één op één momenten met de kinderen zoals het voeden en het verschonen, waarin zij contact maken met de kinderen door oogcontact te maken, met hen te praten, het handelen te benoemen en te lachen. We voeden zuigelingen bijvoorbeeld zoveel mogelijk op schoot, tenzij de baby een andere voorkeur tijdens het drinken heeft bijvoorbeeld in een wieg, zodat hier echt een contactmoment van gemaakt kan worden. De batterij van het kind laadt op en hierna is het kind weer klaar en vol energie om de wereld om zich heen te gaan ontdekken.
- Ieder kind ontspant op zijn eigen manier: sommige willen in de box liggen, een ander in de wieg en sommige willen op schoot zitten, omhelst en geknuffeld worden. De pedagogisch professionals achterhalen op welke manier een baby benaderd wilt worden en sluiten hierop aan.

2.1.3 RESPECT VOOR DE AUTONOMIE

Ieder kind maakt zijn eigen unieke ontwikkeling door en doet dit ook op zijn eigen tempo. In de periode voor de basisschool begint voor ieder kind de ontwikkeling naar zelfstandigheid. Kinderen die gestimuleerd worden tot zelfredzaamheid, ontwikkelen gevoelens van zelfvertrouwen, competentie en motivatie en staan actief in het leven. In de praktijk betekent dit dat er binnen de kinderopvang een gezellige en vrije sfeer heerst, waarin kinderen -binnen door de leiding vastgestelde grenzen - zelf bepalen welke activiteiten ze doen en met wie. De pedagogisch professional nodigt de kinderen uit en stimuleert ze mee te doen, maar meedoen is geen verplichting.

De pedagogisch professional biedt de kinderen leeftijds- en ontwikkelingsgerichte activiteiten aan en gaat bij de keuze van activiteiten zoveel mogelijk uit van de initiatieven van het kind: bijvoorbeeld leren met bestek te eten, veters te strikken, aan- en uitkleden enzovoorts. Dit worden ook wel persoonlijke competenties genoemd en het ondersteunen van de ontwikkeling hiervan in ieders eigen tempo vinden wij zeer belangrijk. Zo wordt bij baby's vooral de grove motoriek gestimuleerd en bij de peuters zal de fijne motoriek een grotere rol krijgen. Het kind leert en ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesses het heeft en welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties. Ontwikkelen naar zelfstandigheid betekent ook verantwoording dragen voor het eigen handelen. pedagogisch professionals voeren op afstand de regie en begeleiden de kinderen waar nodig in het zoeken naar activiteiten, het eigen maken van competenties en het oplossen van conflicten. Naarmate kinderen groeien, worden zij zich bewuster van hun eigen doen en handelen en doen hierin succeservaringen op. Kinderen verkennen steeds meer de omgeving en vergroten de autonomie. Zij leren van baby af aan dat zij trots mogen zijn op wie zij zijn, wat zij bereiken,

kunnen en doen. Het opruimen, het zelfstandig eten of oppakken, het kunnen rollen of tijgeren (bij baby's) wordt positief benaderd.

De pedagogisch professionals tonen op de volgende manieren respect voor de autonomie:

- De kinderen ontvangen individuele aandacht en worden zo bij hun naam genoemd, en hartelijk verwelkomt op de groep. Zo worden zij goedemorgen gewenst bij binnenkomst en worden in de kring individueel liefdevol en vrolijk toegezongen. Op deze manier ervaren kinderen dat zij er mogen zijn en dat wij het fijn vinden dat hij er is.
- De kinderen krijgen keuzes aan geboden, waardoor zij de mogelijkheid krijgen om de eigen gang te gaan. Zo mogen de kinderen kiezen waarmee zij gaan spelen en met wie, wat zij op hun cracker willen en wat zij willen drinken (water of thee).
- De kinderen worden niet gedwongen om mee te doen met activiteiten, maar mogen zelf bepalen of zij meedoen. Wel proberen de pedagogisch professionals de kinderen te enthousiasmeren en nodigen hen uit om mee te doen met activiteiten.
- De kinderen worden uitgedaagd en krijgen de tijd om zelfstandig dingen uit te proberen. Wanneer iets niet lukt worden zij begeleidt door de pedagogisch professional door middel van praten en uitleggen.

Jim van 6 maanden oud ligt op zijn buik te spelen en maakt aanstalten om te gaan tijgeren. Hij plaatst zijn handje voor hem en probeert zich naar voren te trekken. De pedagogisch professional observeert hem en benoemt zijn handelen, gaat een eindje verderop voor hem zitten en moedigt hem aan door middel van woorden: "Wauw Jim, ik zie dat jij probeert om vooruit te komen. Kijk eens ik heb een bal voor jou, kom maar naar mij toe. Ja, goed zo!"

De peuters maken zich klaar om naar bed te gaan. Ieder kind wordt bij de pedagogisch professional geroepen en gevraagd om zelfstandig de broek uit te doen. De kinderen die daar behoefte aan hebben mogen daarnaast ook oefenen op de wc. Senna van 2 jaar besluit dan ook om te oefenen op de wc en de pedagogisch professional gaat mee. Ze probeert zelfstandig op de wc te klimmen, maar is nog net te klein. De pedagogisch professional ziet dit en zegt: "Misschien gaat het makkelijker als jij het krukje gebruikt om op de wc te klimmen".

- De kinderen worden gestimuleerd om mee te helpen met/worden betrokken bij (huishoudelijke) taken zoals de tafel schoonmaken of dekken, opruimen en afwassen: "Kilian (3 jaar) zou jij deze crackers naar de tafel willen brengen?", "Sanne (9 maanden), houdt jij de luier voor mij vast?", "Dean (1,5) ruim jij de blokken even op in de doos?".
- De kinderen worden gestimuleerd in het uitspreken van ideeën, gedachtes en oplossingen en de pedagogisch professional gaan hierin mee indien de situatie dit toelaat. Zo
- De pedagogisch professionals handelen (zowel verbaal als non-verbaal) responsief en aandachtig op wat de kinderen kunnen en laten daarbij merken dat zij blij zijn met deze ontwikkeling. Dat doen ze door de baby bijvoorbeeld blij en lachend aan te kijken en door de blijdschap te verwoorden zoals "Wat kan jij goed rollen!".
- De kinderen krijgen de kans om zelfstandig conflicten op te lossen, waarbij de pedagogisch professionals op afstand toekijken en waar nodig begeleiding bieden (zie het hoofdstuk 2.1.1).

Will van 2 jaar oud speelt met de blokken en naast hem speelt Rick van 2,5 jaar oud. Will pakt een blokje van de toren van Rick af. Rick heeft geleerd dat als hij iets niet leuk vindt hij "Stop hou op dit vind ik niet leuk", mag zeggen en doet dit ook. De pedagogisch professional hoort dit en ziet hoe Will nog een blokje pakt en wacht af hoe Rick reageert. Rick zegt: "Nouhou geef terug!" en gaat met armen over elkaar op de grond zitten. De pedagogisch professional loopt nu naar de kinderen toe: "Rick ik zie dat jij een beetje boos bent, klopt dat?" Rick knikt. "Wat is er gebeurd?". Rick verteld dat Will blokjes van zijn toren pakt. "Will wij spelen samen met elkaar. Wil jij een van jouw blokjes aan Rick geven, zodat hij zijn toren weer opnieuw kan bouwen?".

- De inrichting van de groepsruimte is voorbereid en afgestemd op de ontwikkelingsfasen van de kinderen. Materiaal wordt op kind hoogte aangeboden in lage kasten, uitgezonderd klein gevaarlijk speelgoed wat bestemd is voor de oudere kinderen. Op deze manier kunnen kinderen zelfstandig tot spel komen.

2.1.4 PRATEN EN UITLEGGEN

Gedurende de dag zijn onze pedagogisch professionals in contact met de kinderen, zowel verbaal als non-verbaal. Door middel van dit contact kunnen de kinderen en pedagogisch professionals een vertrouwensband met elkaar opbouwen, van waaruit kinderen zich met een veilig en geborgen gevoel kunnen ontwikkelen. Door mét de kinderen te praten in de vorm van een dialoog, voelen kinderen zich gezien en gehoord. Daarbij benoemen de pedagogisch professionals voortdurend hun eigen handelen en dat van de kinderen en leggen uit wat er gaat gebeuren. Op deze manier weten kinderen waar zij aan toe zijn en wat er van hen verwacht wordt, wat bijdraagt aan een gevoel van veiligheid en geborgenheid.

De pedagogisch professionals maken gebruik van praten en uitleggen door middel van:

- Het reageren op contactinitiatieven van kinderen door middel van het aangaan van een gesprek (open vragen stellen), op ooghoogte te zitten en oogcontact te maken
- Het actief luisteren naar de kinderen wanneer zij wat vertellen, door op ooghoogte te zitten, oogcontact te maken, te herhalen wat het kind zegt, toestemmende geluiden te maken als “oh” en “hmhm”, te knikken en antwoord te geven op vragen. Zo voelen kinderen zich gehoord en begrepen.
Dunya van 3 jaar komt op maandagochtend binnen op de groep. “Goedemorgen Dunya!” zegt de pedagogisch professional. Dunya zegt goedemorgen en begint meteen over haar weekend: “Goedemorgen juf. Ik ben naar de dierentuin geweest!”, “Ben jij naar de dierentuin geweest?”, zegt de pedagogisch professional, terwijl zij op ooghoogte zit van Dunya. “Ja! En weet je wat ik daar allemaal heb gezien?”, “Vertel!” zegt de pedagogisch professional. “Ik heb leeuwen gezien en krokodillen, en giraffen, die hadden hééle lange nekken!”. De pedagogisch professional knikt tussendoor en zegt meerdere malen “oh” “hmhm”, zodat Dunya weet dat zij naar haar luistert.
- Het voeren van gesprekken met de kinderen in de vorm van een dialoog, waarin praten en luisteren worden afgewisseld.
Fenna van 6 maanden wordt verschoont. Fenna is fijn aan het brabbelen, waar de pedagogisch professional op reageert door haar gebrabbel te herhalen en oogcontact te maken. Op het gezichtje van Fenna verschijnt een glimlach en vervolgens maakt zij nog een paar klanken: “ba ba ba”. De pedagogisch professional glimlacht terug en reageert weer op de klanken die Fenna maakt door deze te herhalen. Op deze manier is te zien hoe er als op heel jonge leeftijd een dialoog plaatsvindt tussen Fenna en de pedagogisch professional.
- Het benoemen van het eigen handelen en het handelen van de kinderen, zodat zij weten waar zij aan toe zijn en woorden leren te geven aan hun omgeving
Frank van 1 jaar zit aan tafel te eten. Na het eten mag hij zelf proberen zijn mondje te poetsen met een washand. De pedagogisch professional benoemt dat zij een washand gaat pakken en komt vervolgens terug: “Kijk eens Frank hier heb ik een washand voor jou, daarmee mag jij jouw mondje schoonmaken. Zullen we eerst even je handje in de washand doen? Zo. En dan brengen we nu je handje naar je mond en bewegen we heen en weer. Ja goed zo! Jij bent nu zelf je mond aan het poetsen”
- Het afstemmen van de inhoud en taal binnen contact op de interesses en de ontwikkelingsniveau van de kinderen
- Het stimuleren van de kinderen om gedachtes, ideeën en gevoelens te verwoorden en hen daarbij waar nodig te ondersteunen. Zo worden de kinderen bij Het Keizertje gestimuleerd om “Stop hou op, dit vind ik niet leuk” te zeggen, wanneer zij iets niet leuk

vinden en op deze manier woorden te gebruiken om gevoelens te uiten en grenzen aan te geven.

- De eigen gevoelens, gedachtes en ideeën uit te spreken.
- Gedurende de dag uitleg te geven aan de kinderen, zodat zij weten waar zij aan toe zijn en wat er van hen verwacht wordt. Zo wordt er uitleg gegeven waarom bepaalde dingen niet mogen en hoe ze het wel zouden kunnen doen.

Vanessa van 2 jaar oud speelt vader en moedertje met Tess van 2,5 jaar oud. Dan ziet de pedagogisch professional dat Vanessa Tess een hele dikke knuffel geeft. Tess zegt: "Au! Stop hou op!", waardoor de pedagogisch professional merkt dat zij iets te hard geknuffeld wordt. Vanessa blijft Tess knuffelen waarop de pedagogisch professional ingrijpt en haar van uitleg: "Vanessa ik zie dat jij Tess wel een hele harde knuffel geeft, dit doet haar zeer en vind zij niet zo fijn. Je kunt haar ook zachtjes knuffelen of vertellen met woorden dat je haar lief vindt".

2.1.5 MENTORSCHAP

Bij Het Keizertje zien wij ieder kind als uniek individu die zijn eigen ontwikkelingspad bewandelt. Door middel van het inzetten van vaste pedagogisch professionals, worden de kinderen en pedagogisch professionals in staat gesteld elkaar echt te leren kennen en een vertrouwensband op te bouwen. De pedagogisch professionals kunnen op hun beurt weer op passende wijze inspelen op de verschillende talenten, karaktereigenschappen en behoeftes van de kinderen. Daarbij is ieder kind bij Het Keizertje voorzien van een mentor, welke verantwoordelijk is voor het observeren van de ontwikkeling en het welbevinden van het kind en hier op zijn beurt passend op in te spelen zodat het kind zich optimaal op eigen wijze en tempo kan ontwikkelen. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders voor eventuele vragen of mededelingen en is ook degene die actie onderneemt, als er bijzonderheden zijn in de ontwikkeling van het kind. Wij zien het gebruik van mentorschap als een meerwaarde omdat:

- *Een mentor biedt een vertrouwensrelatie en sociaal-emotionele veiligheid:* kinderen kunnen en willen informatie, gebeurtenissen en ervaringen delen met beroepskrachten als er een hechte en respectvolle band is tussen mentor en kind. Een intensieve en vertrouwde relatie tussen mentor en het kind draagt bij aan de emotionele veiligheid en daarmee de basis die nodig is voor een kind in de kinderopvang. Doordat deze basis van emotionele veiligheid wordt verstevigd, is er ook meer ruimte voor de ontwikkeling van het kind. Het kind kan met meer zelfvertrouwen ontdekken en spelend leren, omdat er een volwassene in de omgeving is die voor rust en veiligheid zorgt, houdt het kind energie over om op ontdekking te gaan.
- *Een mentor kan talenten in kinderen ontdekken en laten groeien:* kinderen krijgen door beroepskrachten extra ontwikkelkansen aangereikt die hen verder helpen in hun brede ontwikkeling.
- *Een mentor fungeert als rolmodel:* Dit dwingt beroepskrachten tot goed voorbeeldgedrag waar jonge kinderen van kunnen leren.
- *Een mentor signaleert potentiële ontwikkelingsproblemen:* op deze manier kan er door beroepskrachten en/of andere professionals van binnen of buiten de kinderopvangorganisatie vroegtijdig en adequaat passende extra ondersteuning worden geboden.
- *Hoe de pedagogisch professionals positieve energie levert:* Voor pedagogische medewerkers heeft mentorschap ook voordelen. Het gericht mogen verdiepen in de relatie met een aantal kinderen levert focus op. Het levert energie op voor pedagogisch professionals als ze zich mogen ontwikkelen op bepaalde facetten en doelen van het mentorschap waar ze zelf ook graag beter in willen worden. Het belangrijkste is dat het nog meer plezier en genoegen kan geven, omdat je als professional ook geniet als je ziet dat je band met kinderen sterker wordt, ze graag het contact met je zoeken en als je ze ziet groeien.

Ieder kind krijgt voordat hij start bij Het Keizertje een mentor aangewezen. Echter hechten wij er waarde aan dat de kinderen met zorg aan een mentor gekoppeld worden, waarmee rekening gehouden wordt met culturele achtergrond, gesproken taal, behoeftes van kinderen en de competenties van de medewerkers. Om deze reden kan het zo zijn dat kinderen binnen een maand na de start, wisselen van mentor. In deze maand gaan de pedagogisch professionals het kind observeren, aan de hand van de observaties wordt eventueel een doel ontwikkelt. Dit doel wordt met alle andere beroepskrachten tijdens een teamoverleg besproken. Tijdens dit overleg wordt vastgesteld en bepaald welke acties, maatregelen en middelen er worden ingezet om dit doel te bereiken en welke pedagogisch professional het kind hierin het beste kan begeleiden.

Door middel van een brief worden de ouders op de hoogte gesteld van de aangewezen mentor van hun kind. Elke mentor houdt de ontwikkelingen van haar kinderen bij in een mentormap. De mentor zorgt ervoor dat andere medewerkers op de hoogte zijn van afspraken die de ouder met de mentor maakt, zoals bijvoorbeeld slaapgewoontes en wat een kind wel of niet mag eten. Drie maanden na de start zal de mentor van een kind een korte evaluatie met de ouder inplannen om te bespreken hoe het gaat. Indien nodig kunnen de pedagogisch professionals ook begeleid worden in hun mentorschap

De mentor van het kind maakt minimaal 1 x per jaar volgens een vast systeem een observatieverslag over zijn welbevinden en de ouder zal door de mentor 1 keer per jaar in september worden uitgenodigd voor een gesprek, waarin de resultaten van de observatie worden besproken en ook besproken wordt hoe het verder gaat met het kind bij zowel Het Keizertje als thuis. Bij kinderen die eerder uitstromen, omdat zij naar de basisschool gaan, wordt het gesprek minimaal 3 maanden van te voren gevoerd en na schriftelijke toestemming van de ouder wordt de ontwikkeling ook met school gecommuniceerd (hierover is meer te lezen in hoofdstuk 2.5.2).

Wij vinden het als Kinderopvang Het Keizertje belangrijk dat er kleine stapjes wordt gezet (step by step). Wij proberen niet alles tegelijk en groots aan te pakken. Wij concentreren ons op klein stapjes in de juiste richting. Pas als die ene stap met succes is afgerond komt een volgende stap in beeld. Tijdens onder andere team overleggen en tijdens dagelijkse werkzaamheden door, wordt overlegd over het mentorschap en wordt elkaar feedback gegeven.

Het Keizertje vindt het tot slot belangrijk dat er een goede band ontstaat tussen mentor, de ouder en het kind, hierom zullen we wisseling van de mentor tot een minimum proberen te beperken. Mocht een kind wisselen van groep, dan zal het een nieuwe mentor aangewezen krijgen, welke ook schriftelijk bekend gemaakt wordt met de ouders. Daarbij zorgt de oude mentor ervoor dat de nieuwe mentor is ingelicht over de gegevens van het kind zoals behoeftes, karaktereigenschappen, allergieën en interesses.

2.1.7 WENNEN

Op kinderopvang Het Keizertje vinden wij het belangrijk dat een kind de ruimte en tijd krijgt om te wennen alvorens het begint. Zo krijgt het kind de kans om op een geleidelijke manier en structurele wijze vertrouwd te raken met de nieuwe omgeving, de gebruiken, de pedagogische medewerkers en de kinderen. Ook voor de ouders is het prettig om vertrouwd te raken met de situatie en om de zorg voor het kind geleidelijk en met een gerust hart uit handen te geven. Tijdens de wenperiode wordt er dan ook de tijd genomen om het welbevinden en het wenproces van het kind één op één met de ouders te evalueren. De groepsleiding heeft door deze momenten extra de tijd om een kind beter te leren kennen.

Bij Het Keizertje werken we volgens het volgende **wenschema**:

Wendag:	Inhoud:
Intakegesprek Duur: 30 min.	Voordat de nieuwe kinderen komen wennen, komen ouders bij voorkeur met hun kind langs bij ons op Het Keizertje voor een intakegesprek. Hierin worden de kindgegevens besproken en ingevuld (of aangevuld) aan de hand van een formulier, zoals eet- en slaapgewoontes, karaktereigenschappen, behoeftes, allergieën en gewenste manieren om getroost te worden. Door deze tijdens het intakegesprek al kenbaar te maken, kan hier vanaf de eerste wendag al rekening mee gehouden worden en op ingespeeld worden. Daarnaast worden ouders bekend gemaakt met de visie en werkwijze (dagritme, samenvoegen etc.) van Het Keizertje en ontvangen een rondleiding op de groep. Ouders en kind kunnen op deze manier alvast een eerste blik werpen op de groep en het speelgoed en kennismaken met de pedagogisch professionals en kinderen.
Wendag 9.00 – 12.00	<p>De eerste wendag zal het kind een dagdeel komen wennen. Ouders krijgen de ruimte om nog even met het kind te spelen en hierna afscheid te nemen van het kind. De pedagogisch professionals ondersteunen hierin door het kind van de ouder over te nemen en met het kind te gaan zwaaien. Het is belangrijk dat de ouder één keer afscheid neemt en niet herhaaldelijk terug komt voor bijvoorbeeld nog een knuffel. Een duidelijk afscheid maakt het namelijk duidelijk voor het kind. Wij begrijpen dat het moeilijk is voor ouders om hun kindje achter te laten en komen hen dan ook tegemoet door het sturen van foto's van het kind in het Bitcare ouderportaal zodat ouders kunnen zien dat het kind het naar zijn zin heeft en goed verzorgd wordt. Daarnaast bieden wij ouders aan dat zij altijd mogen bellen om te vragen hoe het met hun kind gaat.</p> <p>Tijdens het wennen vinden wij het van belang dat kinderen het gevoel krijgen dat zij welkom zijn en zich veilig voelen. Wenkinderen worden dan ook door de pedagogisch professionals begeleidt door gezamenlijk met hen te spelen, hen voor te stellen aan de andere kinderen en gedurende de dag uitleg te geven over wat er gaat gebeuren (bijvoorbeeld in het dagritme).</p> <p>Na afloop van het wennen informeren wij de ouders over hoe het kind het wennen heeft ervaren en vragen ook of de ouders tevreden zijn over de gang van zaken tijdens het wennen. Tot slot wordt er gekeken naar het verdere wenproces en met de ouders overlegd of er nog een wendag zal plaatsvinden. Hierin worden de behoeftes van zowel de ouders als het kind meegenomen. Het ene kind is na 1 dagdeel wennen al klaar om een hele dag te komen spelen, terwijl het andere kind nog een dagdeel nodig heeft om te wennen alvorens hij een hele dag blijft.</p>

Intern wennen:

Binnen Het Keizertje kunnen kinderen overgaan naar een andere groep, bijvoorbeeld wanneer de pedagogisch professionals opmerken dat een kind in een andere groep beter uitgedaagd kan worden in zijn of haar ontwikkeling. Alvorens kinderen overgaan naar deze andere groep geven ouders schriftelijk toestemming en krijgen zij de kans om een keer te wennen. Dit doen zij door middel van één wennmoment, waarin één van de vaste pedagogisch professionals (bij voorkeur de mentor) met het kind mee gaat naar de nieuwe groep. Tijdens het wennmoment is zo altijd een boventallige pedagogisch professional ingepland en moet het kind altijd terug kunnen keren naar zijn huidige stamgroep. Kinderen die veranderen van stamgroep, worden tijdens de wennmomenten als twee geteld. Dit betekent dat op zowel de huidige groep als de nieuwe groep voldoende pedagogisch professional aanwezig zijn. Daarnaast worden ouders in de dagelijkse overdrachten op de hoogte gesteld over hoe het wennen verloopt en wordt de wenperiode naar behoefte en in overleg met de ouders uitgebreid totdat het kind definitief over kan gaan.

Wanneer kinderen definitief overgaan naar de andere groep, vindt er een overdracht plaats tussen de oude mentor en de nieuwe mentor van het kind, waarin het kind dossier met daarin de bijzonderheden en kindgegevens besproken worden. De ouders worden mondeling of middels een brief op de hoogte gesteld van de nieuwe mentor.

2.2 PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Een gevoel van veiligheid is van belang alvorens kinderen zich optimaal binnen de eigen mogelijkheden en op eigen tempo kunnen ontwikkelen op sociaal, motorisch, cognitief, taal en creatief gebied. In hoofdstuk 2.1 is duidelijk omschreven hoe wij kinderen dit veilige en geborgen gevoel meegeven, waarna zij zich volledig kunnen richten op het ontdekken van de omgeving en het ontwikkelen van vaardigheden in de persoonlijke ontwikkeling. Onder deze persoonlijke ontwikkeling vallen de motorische vaardigheden, creatieve vaardigheden, cognitieve vaardigheden en taalvaardigheden. Daarnaast besteden wij binnen de persoonlijke competentie aandacht aan de brede persoonskenmerken als zelfstandigheid, weerbaarheid, zelfvertrouwen, en creativiteit en flexibiliteit in het omgaan met verschillende situaties en veerkracht. Deze eigenschappen stellen een kind in staat om allerlei problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Het kind leert en ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesses het heeft, en welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties.

Bij Het Keizertje zien wij kinderen als unieke individuen die ieder een eigen ontwikkeling doormaken op eigen tempo. Wij geven de kinderen dan ook de ruimte om zelfstandig naar eigen idee en wil te spelen (zowel alleen als met andere kinderen), binnen door de pedagogisch professionals vastgestelde veilige grenzen. De pedagogisch professional biedt de kinderen activiteiten en speelmaterialen aan die passen bij de leeftijden en ontwikkelingsniveaus en gaat bij de keuze van activiteiten zoveel mogelijk uit van de initiatieven van het kind. Ontspannen en met plezier bezig zijn is belangrijker dan presteren. Zo zit zij regelmatig tussen de spelende kinderen, observeert hen en biedt waar nodig ondersteuning, waarin zij aansluit op het ontwikkelingstempo, leeftijd en beleveniswereld van het kind. Tussendoor praat zij met de kinderen waarin zij open vragen stelt waardoor het spel eventueel verdiept of verbreedt wordt: *“Oh ik zie het een boerderij. Hey, en waar slapen de varkens dan?”*. De pedagogisch professionals handelen daarnaast (zowel verbaal als non-verbaal) responsief en aandachtig op wat de kinderen kunnen. Zij laten merken dat zij blij zijn met deze ontwikkeling, door de baby bijvoorbeeld blij en lachend aan te kijken en door de blijdschap te verwoorden zoals *“wat kan jij goed rollen!”*.

Tot slot organiseren de pedagogisch professionals activiteiten, waarin de kinderen zelf mogen bepalen of zij mee doen, dit is geen verplichting. Wel worden de kinderen gestimuleerd en geënthousiasmeerd om mee te doen, zodat zij ook nieuwe dingen ontdekken, verkennen en uitproberen.

2.2.1 MOTORISCHE VAARDIGHEDEN (KIJK, IK KAN HET ZELF, HET LUKT MIJ)

De ontwikkeling van het bewegen – de zogenaamde motorische ontwikkeling – en van de zintuigen is genetisch verankerd. Alle gezonde kinderen zonder lichamelijke beperkingen maken op hoofdlijnen de eerste vier jaar van hun leven een zelfde ontwikkeling door. Ieder kind dat zich veilig voelt en de ruimte krijgt, gaat op zijn buik liggen, zich omrollen, kruipen, zitten, lopen en springen en maken zo zelfstandig de motorische vaardigheden eigen. De ontwikkeling van motorische competenties gaat vaak met grote sprongen en op relatief vaste tijdstippen.

Er wordt doorgaans onderscheid gemaakt tussen grof-motorische en fijn-motorische vaardigheden. Onder de grove motoriek worden de grotere bewegingen verstaan zoals het rollen, tijgeren, kruipen, lopen, springen, dansen fietsen enzovoorts. Fijne motoriek is veel preciezer van aard en betreft onder andere de pincet-greep. Het gaat hier om bijvoorbeeld de ontwikkeling van de oog-hand coördinatie, het stilhouden van handen tijdens het rijden van een

kraal, het eten met een vork, het prikken van een stukje fruit. Onze pedagogisch professionals stimuleren ieder kind in het ontwikkelen van zijn of haar motorische vaardigheden in ieders eigen tempo.

- **Baby's:** Jonge kinderen leren en ontwikkelen zich door te bewegen en door middel van zintuiglijke ervaringen. Het eerste contact van het kind met de wereld is dan ook lichamelijk. Het kind voelt, ruikt en proeft het lichaam van zijn of haar moeder en van zichzelf. Daarbij ontstaat er een 'vraag-en-antwoord' spel, een dialoog. Het kind beweegt of maakt een geluidje en de ouder of pedagogisch professional reageert hierop, waardoor het kind de wereld om zich heen leer kennen. Het kind leert ook de materiële omgeving kennen door te grijpen, te bewegen en met de mond af te tasten. Bij de baby's zijn de pedagogisch professionals vooral bezig met het stimuleren van de grove motoriek en de sensomotorische ontwikkeling. De jonge baby's worden zo min mogelijk in wippers of schommels gezet, maar krijgen juist de ruimte om zich vrij te bewegen. Belangrijk is om de bewegingen van de baby's hierbij te prikkelen. Wij doen dit onder andere door de baby op een speelkleed of in een box te leggen met diverse muziekmobiels, babygyms of andere babyspeeltjes met verschillende texturen, geluiden en smaken, zoals knisper/zintuigboekjes. Het is de bedoeling dat de baby geleidelijk probeert te grijpen naar de speeltjes, waardoor zowel de fijne als grove motoriek wordt gestimuleerd. De pedagogisch professional oefent met de baby en geeft de baby ook de ruimte om zelf rustig een speeltje te verkennen door het er rustig naar te laten kijken en te laten ontdekken met de handjes en voetjes. Wij houden er daarnaast rekening mee dat de kinderen niet te veel speelgoed aangeboden krijgen, waardoor zij overprikkeld kunnen raken. De pedagogisch professionals oefenen de motorische vaardigheden met de baby's door hen in verschillende houdingen te leggen, zoals op de buik of op de zij. Zo worden verschillende lichaamsspieren gestimuleerd ter voorbereiding op het tijgeren, kruipen en later het lopen. Vanaf ongeveer 6 maanden kunnen de baby's ook met zachte ballen spelen door ze te gooien en te vangen. Door dit met de baby's te oefenen en het voor te doen, ervaren zij dat een bal gevangen kan worden zonder hierbij angst of pijn te ervaren. Ook stimuleert het de kinderen in hun zelfvertrouwen wanneer zij succes ervaren met het pakken, gooien en vangen van een bal, en durven daarna ook andere uitdagingen aan. Daarnaast bieden wij de oudere baby's bijvoorbeeld blokken aan (1 á 2 blokken), zodat de kinderen alvast kunnen oefenen met de oog-hand coördinatie, waarmee zij later hogere torens kunnen bouwen.
- **Dreumesen:** Dreumesen zijn flink aan het oefenen met lopen en krijgen dan ook volop de ruimte bij Het Keizertje om zich deze vaardigheid eigen te maken. Wanneer zij eenmaal kunnen lopen wordt de wereld ineens een stuk groter voor hen en gaan actief op ontdekking uit, waarbij ook steeds meer de fijne motoriek om de hoek komt kijken. Wij stimuleren kinderen in deze fijne motoriek door bijvoorbeeld kinderen rond de 1 jaar en kinderen die er aan toe zijn (een beker en bestek kunnen vasthouden) te laten drinken uit een normale beker en te laten eten met bestek. De pedagogisch professional laat zien hoe dat moet en ondersteunt hen hierbij door middel van praten en uitleggen. Ook stimuleren wij de kinderen om zelf hun sokken aan- en uit te trekken, de jassen aan- en uit te trekken en de handen wassen. Wij nemen hiervoor alle tijd zodat de kinderen succeservaringen kunnen opdoen zonder spanning of druk te ervaren. Daarnaast bieden wij de kinderen houten blokken en duplo aan om de fijn motorische vaardigheden (oog-hand coördinatie) te oefenen. Kinderen ervaren bijvoorbeeld de 'zwaartekracht' door hoge torens te bouwen en die om te laten vallen. Ook organiseren wij knutselactiviteiten waarin kinderen bijvoorbeeld kunnen voelen met de handjes aan het klei of de verf, het kunnen ervaren en er vervolgens iets naar eigen wens mee kunnen maken. Tot slot stimuleren wij de dreumesen in de grove motoriek door bijvoorbeeld te dansen op muziek, te spelen met muziekinstrumenten, onder toezicht te glijden van de glijbaan,

door hen onder toezicht te laten spelen in het speelhuis/kasteel, door hen buiten te laten rennen en fietsen, door hen onder toezicht en begeleiding te laten springen op de trampoline en door hen binnen te laten lopen en springen op de speelkussens.

- **Peuters:** Hoe ouder de kinderen worden hoe minder ondersteuning van zij van de pedagogisch professionals nodig hebben en hoe zelfstandiger het kind wordt in zijn motoriek. Peuters zullen zich dan ook steeds meer bezig houden met het uitbreiden en coördineren van bewegingen en zullen zo bijvoorbeeld steeds meer gaan oefenen met het houden van het evenwicht. Net als de baby's en dreumesen krijgen de peuters dan ook voldoende de ruimte om vrij te bewegen door te dansen op muziek, te spelen met muziekinstrumenten, te glijden van de glijbaan, te spelen in het speelhuis/kasteel, buiten te rennen en te fietsen, onder toezicht en begeleiding te springen op de trampoline en binnen te lopen en springen op de gymmatten. Het speeltoestel met bijvoorbeeld de trap en de glijbaan die op groep 1 staat, bevordert het oefenen met het evenwicht en de coördinatie. Het kind oefent hiermee risico's te nemen en zich nog meer bewust te zijn van het eigen lichaam. Succeservaringen hierin, dragen weer bij aan het zelfvertrouwen van het kind. Daarnaast krijgen de kinderen constructiematerialen aangeboden zoals blokken en duplo, waarmee zij torens kunnen bouwen (de oog-hand coördinatie) en wordt er met de peuters al echt geoefend met het gebruik van kinderschaartjes, kwasten en potloden tijdens knutselactiviteiten. Tot slot komen wij de peuters tegemoet in hun zelfstandigheid, door hen zoveel mogelijk zelf te laten doen zoals het aan -en uitrekken van jassen, broeken, sokken en schoenen, het wassen van de handen, het poetsen van de mondjes na het eten en het opruimen van het speelgoed na het spelen. Wij geven de kinderen de tijd om dit op eigen tempo te doen, zodat de kinderen succeservaringen kunnen opdoen zonder spanning of druk te ervaren. Door spelenderwijs te oefenen met de kleine en grove motoriek, wordt tegelijk de kledingstukken, lichaamsdelen en begrippen benoemd.

2.2.2 CREATIEVE VAARDIGHEDEN (KIJK, IK KAN DANSEN, ZINGEN EN IETS MAKEN)

Kinderen zijn van nature creatieve wezens en kijken anders naar de dingen die zij om zich heen zien gebeuren dan volwassenen. Bij Het Keizertje willen wij kinderen dan ook met name aanspreken op deze creativiteit en fantasie en hen daar zeker niet in remmen. Zij dienen de ruimte te krijgen om zich creatief te uiten op verschillende manieren: ritmes en bewegen, zingen, verven, tekenen, kleien, dingen maken en versieren, verhalen bedenken in rollenspellen, verkleeden, plezier in schoonheid, het eigen lichaam en samen zijn. Zo bieden wij de kinderen allereerst speelmaterialen en toestellen aan die hen aanspreken in hun fantasie, zoals verkleedkleding, een keukentje met keukenspeelgoed, een gereedschapstafel met gereedschapsspeelgoed, boodschapjes, een grote bus waarin gespeeld kan worden en een kasteel waarin gespeeld kan worden. Zo kunnen zij hun fantasie en creativiteit tijdens het vrije spelen volledig uiten, door bijvoorbeeld prins en prinsesje te spelen in het kasteel of door met de bus "op vakantie" te gaan.

Daarnaast bieden wij activiteiten aan die kinderen aanspreken in hun verbeelding en fantasie. Hierin proberen wij alle kinderen te betrekken, ongeacht leeftijdsverschil. Zo proberen wij van jongs af aan de creativiteit te stimuleren, waarin wij aansluiten op de verschillende ontwikkelingsniveaus en leeftijden van de kinderen. Jonge baby's verven met vingerverf of met een dikke kwast (met de pedagogisch professional), terwijl de oudere kinderen penselen en kwastjes gebruiken en alleen ondersteuning nodig hebben door middel van praten en uitleggen. Er wordt met kinderen in alle leeftijden gezongen, maar met de jonge baby's wordt in kleinere groepen of individueel gezongen totdat de pedagogisch professionals merken dat de baby teveel prikkels oploopt en de behoefte heeft aan rust. Baby's maken daarnaast kennis met vormen door met de pedagogisch professional te voelen aan een vorm, terwijl de dreumesen met

ondersteuning de vormen in een vormendoos doen en de peuters het al zelfstandig kunnen. Dreumesen vinden het ook heerlijk om te klieren en hierbij de zintuigen te prikkelen. Er wordt zo geëxperimenteerd met vingerverf of klei, waarbij vies worden geen probleem is! Zo krijgen de dreumesen niet het gevoel dat zij beperkt worden in het ontdekken van hun wereld.

Binnen de knutselactiviteiten mogen de kinderen volledig hun eigen gang gaan en vies worden. Met plezier en een ontspannen gevoel het proces ervaren is namelijk belangrijker dan het resultaat. Zo kan het zo zijn dat de boom van Karel bestaat uit 3 groene strepen, terwijl de boom van Susanne bestaat uit een bruine streep met roze stippen. De knutselwerkjes worden na afloop aandacht bekeken door de pedagogisch professionals, waarbij zij benoemen wat zij zien: "Wauw, ik zie een bruine streep met allemaal roze stippen!". Door het geven van oprechte en enthousiaste aandacht aan de gemaakte werkjes van de kinderen, raken kinderen zich bewust van wat zij helemaal zelf gemaakt hebben, wat het zelfvertrouwen op zijn beurt weer vergroot.

2.2.3 COGNITIEVE VAARDIGHEDEN (KIJK, IK VOEL, DENK EN ONTDEK)

Bij de cognitieve vaardigheden gaat het onder andere om het waarnemen, denken, geheugen, informatie verkrijgen en opslaan, verkregen informatie toepassen in de praktijk, leren en het concentratievermogen. Jonge kinderen zijn kleine onderzoekers en verruimen hun wereld door ontdekkingen. Ze willen hun wereld snappen: hun sociale wereld, hun gevoelswereld en de natuur, kortom: de dingen die zij om zich heen zien gebeuren. Daarom is uitleg en het verwoorden van de dingen die er om de kinderen heen gebeuren, vanuit de pedagogisch professionals van groot belang. Zo worden emoties en bedoelingen bij het verzorgen en samenspelen verwoord: boos, blij, verdrietig, moe, pijn, nodig moeten plassen, mee willen doen, niet mee mogen doen, enzovoort.

Spelenderwijs maken kinderen zich de cognitieve vaardigheden eigen en doorlopen hierin per leeftijd verschillende fases in de cognitieve ontwikkeling, ieder op eigen wijze en tempo. De pedagogisch professionals sluiten hierop aan door activiteiten en speelmaterialen aan te bieden die passen bij het ontwikkelingsniveau en leeftijd van het kind.

- **Baby's:** Baby's ontwikkelen zich met name door middel van reflexen en zintuiglijke ervaringen zoals kijken, voelen en proeven. Zacht, hard, koud, warm, groot, klein, hout of van stof zijn belangrijke bevindingen die de baby kan ontdekken in hun speeltjes. De pedagogisch professional gaat samen met de baby op zintuiglijke ontdekking, door samen te friemelen aan voel/ knisperspeeltjes, samen beelden te benoemen, kijken naar gekleurde speeltjes, het luisteren naar speeltjes met geluid, het reiken naar een muziekmobiel, en in overleg met thuis door het proeven van voeding zoals gepureerd fruit. Het samen zijn met de pedagogisch professional en samen de wereld ontdekken is een ideaal moment van (gehechtheids)relaties opdoen en dus een moment van rust ervaren. Vanaf 4 maanden beginnen kinderen zich bewust te raken van het feit dat een bepaalde handeling ook een bepaald gevolg heeft, zoals het duwen tegen een bal waardoor deze naar voren rolt en het rammelen met een rammelaar waar een geluid uit komt. Wij bieden de kinderen dan ook speel materiaal aan, dat de kinderen activeert, zoals ballen, auto's, muziekinstrumentjes en blokken. Vanaf een maand of 7 gaan kinderen steeds meer doelgericht spelen en begint het abstract denken zich te ontwikkelen. Daarnaast leert een kind dat iets wat niet in zicht is toch blijft bestaan. Hier kan mee geoefend worden door bijvoorbeeld speel materiaal te verstoppen onder een kleed en weer tevoorschijn te halen, en door het spelen van Kiekeboe spelletjes. Wanneer kinderen de 1 jaar naderen, zo rond de 10 maanden, leren kinderen dat de pedagogisch professionals andere personen zijn dan de ouders, waardoor zij nog wel eens in een eenkennigheidsperiode terecht kunnen komen. Zij leren dat de ouders altijd weer terug komen en door het spelen van de eerder genoemde Kiekeboe spelletjes, oefenen de pedagogisch professionals hiermee met de kinderen. Bij Het Keizertje besteden wij dan ook veel aandacht aan de wenperiodes en eenkennigheidsfases,

waarin wij het kind rustig bloot stellen aan de situaties die het kind als eng ervaart. Door het kind te steunen en te begeleiden leert het kind uiteindelijk omgaan met de aanwezigheid van onbekenden en de afwezigheid van de ouders. Belangrijk hierbij is voorspelbaar handelen vanuit een sensitieve responsieve houding in een voorspelbare omgeving, en dat de baby weet dat wat uit het zicht is ook weer terugkomt.

Dreumesen: Doordat de motoriek van dreumesen steeds beter wordt, wordt de wereld ineens een stuk groter en gaan zij op onderzoek uit door hun zintuigen te gebruiken. Zo leren dreumesen steeds meer verschillen kennen tussen kleuren, geuren, geluiden en materialen. In de winter gaan wij zo bijvoorbeeld met de kinderen naar buiten om te genieten van de natuur (in het voorjaar beheer moestuin), de regendruppels, de waterplassen of de sneeuwvlokken. Vanaf een jaar of 1 gaan kinderen zich bezig houden met logisch nadenken en het oplossen van problemen. Zo is te zien dat wanneer een kind aan het puzzelen is en merkt dat het puzzelstukje niet past, hij het puzzelstukje op allerlei manieren zal draaien om te kijken of het dan wel past. Aangezien de dreumesen al meer doelgericht spelen, hebben wij dan ook hoekjes gecreëerd waarin de dreumesen zelfstandig tot spel kunnen komen. Van dreumesen kan nog niet verwacht worden dat zij altijd naar ons luisteren en zo denken zij ook dat regels alleen gelden wanneer de pedagogisch professional het ziet. Vaak is het dan ook zo dat hij zal stoppen wanneer de pedagogisch professional zegt dat iets niet mag, maar het nog een keer doet zodra de pedagogisch professional wegloupt. Het geweten moet zich nog ontwikkelen en daarom is uitleg vanuit de pedagogisch professionals waarom iets niet mag van groot belang: *“Wanneer jij rent op de groep kun jij vallen”, “Kijk, Dunya wordt er verdrietig van dat jij haar toren omgooit, want nu is hij stuk”*.

- **Peuters:** In de peuterfase is te zien dat kinderen een geweten beginnen te ontwikkelen. Zo begrijpen zij dat dingen niet mogen, maar vaak wint hun enthousiasme het van de regel. Ook in deze fase is het dus belangrijk om zoveel mogelijk uitleg te geven aan de kinderen. Peuters leren daarnaast de kleuren kennen en vinden het reuze interessant om deze te sorteren en te benoemen. Tot slot is terug te zien hoe kinderen in deze leeftijdsfase volop gebruik maken van hun fantasie in imitatiespel. Zo bieden wij de kinderen verschillende speelhoeken en materialen aan die hen aanspreken in hun fantasie, zoals een keukentje met keukenmaterialen en boodschapjes, een kasteel, een bus, een gereedschapstafel. Daarnaast kan een kind een afstandsbediening gebruiken als een telefoon en kan van de duplo een taart gemaakt worden en kunnen zo zelf betekenis geven aan speelmaterialen.

De cognitieve ontwikkeling van de kinderen wordt zoals hierboven te lezen is met name gestimuleerd door het aanbieden van uitdagende speelmaterialen en activiteiten, en de interactievaardigheid praten en uitleggen. Op de groepen zijn speeltoestellen geplaatst zoals een rijdende winkelwagen of een glijbaan met leeshoek, en daarnaast worden de verschillende zintuigen geprikkeld door verschillend spel materiaal aan te bieden, zoals: Supersand, klei, verf, krijt, potloden, stiften, waterspel, verschillende voertuigen, bouwspellen, puzzels, loopwagens, muziekinstrumenten, jumper, stoffen ballen, knuffels, babygym, (speel/ knisper)boekjes, vormenstoof, duplo, lego en kapla. Omdat wij werken met verticale groepen is het speelgoed afgestemd op de kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar oud, waardoor ieder kind zijn fantasie erin kwijt kan en een eigen betekenis kan geven aan speelmaterialen. Zo kan een baby een blokje vasthouden om te ontdekken dat het zacht/hard is en hoeken heeft. Een dreumes kan er 3 op elkaar stapelen, terwijl een peuter een huis bouwt en ruimtelijk inzicht biedt. Wij volgen de initiatieven van het kind door samen op ontdekking uit te gaan en risico's te nemen. Hierin verdiepen en verbreden de pedagogisch professionals het spel door middel van het stellen van open vragen en het aanbieden van nieuw spel materiaal. Nieuw spel materiaal wordt daarbij op

een rustige dag aangeboden, zodat het spelmateriaal in alle rust kan worden uitgelegd en de pedagogisch professional kan laten zien hoe ermee gespeeld kan worden.

2.2.4 TAALVAARDIGHEDEN (LUISTER, IK KAN HET ZELF ZEGGEN)

Al vanaf jonge leeftijd zijn kinderen bezig met het ontwikkelen van taal, waarmee zij de wereld om zich heen ontdekken. Kinderen leren dat hun omgeving reageert om brabbelen, het maken van klanken, het zeggen van het eerste woordje en uiteindelijk vertellen van verhalen in langere zinnen, en oefenen zo met het voeren van een dialoog. De pedagogisch professionals praten dan ook gedurende de dag met de kinderen, waarin zij hun eigen handelen benoemen, het handelen van de kinderen benoemen en hen voorzien van uitleg. Op deze manier leren kinderen de wereld om zich heen steeds beter te begrijpen, doordat zij hier woorden aan leren te geven, waarmee ook op zijn beurt weer de woordenschat vergroot wordt. De pedagogisch professionals benoemen zo tijdens zowel geplande als ongeplande activiteiten de verschillende objecten die kinderen tegenkomen, zoals het benoemen van de vingertjes en platte handjes bij het zingen van het liedje "Met de vingertjes" en het benoemen van de broek en de sokken bij het zelfstandig laten uitkleden. Daarnaast stimuleren de pedagogisch professionals de kinderen in het verwoorden van de gevoelens en behoeftes die zij ervaren, door hun eigen emoties en behoeftes te benoemen en de kinderen te stimuleren om deze te benoemen. Daarbij wordt de kinderen geleerd om "Stop hou op, dit vind ik niet leuk", te zeggen, om zo hun eigen grenzen aan te geven door middel van woorden. Binnen het voeren van gesprekken met de kinderen, sluiten de pedagogisch professionals aan op de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind:

- **Baby's:** Voor jonge baby's is het van belang dat zij taal om zich heen horen, want hierdoor weten zij precies waar zij aan toe zijn en voelen dat er iemand bij hem is. Zij zoeken daarbij non-verbaal contact door te kijken naar degene die contact met hem of haar maakt. Het is dan ook belangrijk dat er veel wordt gepraat en daarbij zoveel mogelijk oog- en lichaamscontact (mimiek) te maken. Gedurende de dag en zo ook tijdens verzorgingsmomenten benoemen de pedagogisch professionals hun handelen. Een baby luistert vooral naar de toon en hoort het verschil in de manier van spreken. Daarom praten wij in eenvoudige korte zinnen, met een liefdevolle rustige stem en toon. Vanaf een maand of 4 zullen baby's ook gaan oefenen met het maken van geluiden en klanken, welke zich na verloop van tijd steeds meer uitbreiden. Vanaf 10 maanden breidt de vocabulaire van de baby zich dan ook uit met klinkers en medeklinkers, waarmee uiteindelijk het eerste woordje gevormd wordt. De pedagogisch professionals nemen zelf het initiatief om te praten met de baby's en geven hen de tijd om brabbelend te reageren, waardoor een dialoog ontstaat. Daarnaast bieden wij baby's spelmaterialen aan waarop zij kunnen sabbelen en kauwen, waardoor de mondmotoriek en mondspieren getraind worden en daarmee op zijn beurt de taal- en spraakontwikkeling. Naast het praten is lezen erg belangrijk. Vanaf ongeveer 6 maanden ligt de nadruk op boeken met beelden of gebaren en worden deze spelenderwijs verwoord. Tastboekjes zoals knisper en voelboekjes zijn bij baby's erg gewild. Wij lezen boekjes zowel individueel als in groepsverband, zodat de baby's al beginnen te wennen aan het samen gezellig lezen. Verder is het erg belangrijk dat er gezongen wordt met aandacht op lichaamscontact en communicatie op ooghoogte. Wij zingen vooral langzame, rustige liedjes in een rustige hoge toon en intonatie, en vooral met articulatie en oogcontact. Er wordt verder naar muziek geluisterd, soms kindermuziek maar soms ook naar klassiek muziek, wat de kinderen een rustig, vertrouwd en veilig gevoel geeft.
- **Dreumesen:** Met het ouder worden stellen de pedagogisch professionals meer vragen en wordt er veel uitgelegd. Dreumesen kunnen kleine opdrachtjes al begrijpen en worden dan ook regelmatig om medewerking gevraagd: "Wil jij die bal even voor mij pakken?", "Zou jij een luier aan mij willen aangeven?", "Doe je broek maar uit, dan gaan we naar bed

toe". Op deze manier oefenen kinderen met de taalbegrip en met de zelfstandigheidsontwikkeling. Dreumesen hebben nog niet genoeg geduld om naar een lang verhaal te luisteren. De pedagogisch professionals lezen veel, maar korte verhalen voor en op verschillende momenten. Soms aan tafel, maar soms ook op verzoek van het kind tijdens vrij spel. Indien mogelijk worden sommige boeken met echte attributen voorgelezen. Zo worden dingen en figuren uit het boek "levendig" gemaakt wanneer tijdens het lezen het figuur ook met een pop wordt afgebeeld of een sok uit het boek uitgebeeld wordt met een echte sok. Na ongeveer anderhalf jaar heeft een dreumes al een woordenschat van zo'n vijftig woordjes. Daarna leert hij er per dag maar liefst tien bij! De kinderen oefenen met het gebruik van deze woorden doordat zij regelmatig met de pedagogisch professionals in contact zijn en gesprekjes voeren. Hierin letten de pedagogisch professionals erop om geen verkleinwoorden te gebruiken en geen kindertaal te gebruiken. Wij zeggen bijvoorbeeld een auto rijdt in plaats toetoe rijdt. Het kind leert op deze manier het juiste woord te gebruiken.

Kinderen leren door te imiteren. Zo imiteren zij de gelaatsuitdrukkingen en het woordgebruik van de pedagogisch professionals en kinderen om zich heen. Het is daarom belangrijk dat de pedagogisch professionals zich bewust zijn van hun voorbeeldrol en correcte woorden en zinnen gebruiken. Individueel en groepsgewijs kunnen de kinderen spelletjes spelen waarbij de handen of tong wordt gebruikt. Door kinderen daarnaast in de spiegel te laten kijken en met zichzelf te laten communiceren door het beeld aan te raken en te praten of te brabbelen, zal het kind zich steeds meer bewust raken van zijn spiegelbeeld en met plezier naar zichzelf kijken en van zijn acties kunnen genieten. Wat betreft de emoties kunnen de dreumesen al snel gefrustreerd raken wanneer iets niet zoals wens verloopt. Een dreumes die zijn emoties uit door te slaan, bijten of krabben, zal altijd begripvol benaderd worden door de pedagogisch professionals. Er wordt bijvoorbeeld gekeken naar de reden en frequentie van dit gedrag. Een kind dat bijvoorbeeld moeite heeft zich te uiten zal eerder geneigd te zijn om te slaan in plaats van te zeggen dat hij het niet leuk vindt. Dat kind zal de komende tijd onder andere ook vaak oefenen met het verwoorden van de emoties. De pedagogisch professionals zal bijvoorbeeld tijdens het spelen oefenen door samen te zeggen "ik ben moe", of "stop hou op ik vind het niet leuk".

Tot slot zingen we met de kinderen. Dit zijn met name langzame, rustige liedjes in een rustige hoge toon en intonatie, en vooral met articulatie en oogcontact. Hansje pansje kevertje, Met de vingertjes, Klap eens in de handjes, Dit zijn mijn wangetjes, Kiekeboe, slaap kindje slaap doen het heel goed! Door middel van het zingen en bewegen op liedjes leren kinderen woorden te geven aan bijvoorbeeld lichaamsdelen, zoals bij het liedje "Hoofd, schouders, knie en teen" met de kinderen te zingen

Er wordt verder naar muziek geluisterd, soms kindermuziek maar soms ook naar klassiek muziek, wat de kinderen een rustig, vertrouwd en veilig gevoel geeft.

- **Peuters:** Naarmate kinderen ouder worden leren zij nieuwe woorden bij en gaan van het gebruik van losse woorden over tot het maken van eenvoudige zinnen en breiden zich uit tot drie- en vier woord-zinnetjes. Daarnaast zullen zij zich steeds meer bezig gaan houden met grammatica. Om ervoor te zorgen dat een kind de juiste zinsopbouw en grammatica gebruikt, herhalen wij wat de kinderen zeggen op de goede wijze en verwoorden wij onze eigen handelingen: "Ik lijbaan loop" → "Ga je naar de glijbaan lopen?", "Ik heb op mat geklimt", "Ben jij op de mat geklommen, stoer zeg!". Kinderen leren immers door te imiteren en leren zo ook nieuwe woorden bij door de taal om zich heen te imiteren. Doordat zij daarnaast met de pedagogisch professionals in contact zijn en gesprekjes voeren, oefenen zij met het gebruik van taal in een dialoog. Daarnaast organiseren de pedagogisch professionals ook op deze leeftijd zang- en leesactiviteiten, waarin bewust contact wordt gemaakt met de kinderen. Ook maken wij gebruik van het Mijn Eerste van Dale voorleeswoordenboek, waarbij de eerste 1000 woordjes die peuters moeten kennen

worden geleerd middels een voorleeswoordenboek, luisterwoordenboek, interactief memo en Liedjesbingo, peutertaaltest en praatplaten en kleurplaten van illustraties uit Mijn eerste Van Dale animatiekaarten. Voor de kinderen die het aankunnen bieden wij daarbij aandacht aan tegenstellingen (groot-klein, meisje-jongen), vormen (cirkel, vierkant), kleuren (groen, rood), getallen en letters, door middel van woordkaarten en begripskaarten.

Meertaligheid bij Het Keizertje:

Wij hebben veel ervaring met kinderen die anderstalig zijn, zoals het Turks, Surinaams, Hindoestaans. In praktijk zien wij dat kinderen die anderstalig zijn zich snel aanpassen en weinig moeite hebben met het aanpassen, mits meertalige kinderen op een juiste wijze benaderd worden. Een kind dat zich veilig voelt bij een pedagogisch professional en tussen de leeftijdsgenoten, voelt zich al snel begrepen en zet zich al snel in om zich ook kenbaar te maken. Dit is in het begin non-verbaal, en als het goed gaat na verloop van tijd ook verbaal. Een kind dat bijvoorbeeld een andere taal “brabbelt”, krijgt altijd sensitief responsieve reactie in het Nederlands van de pedagogisch professionals. Veel herhaling, articulatie, verwoording van het handelen en oogcontact tijdens de activiteiten zijn aspecten die wij belangrijk vinden. Wij gaan uit van internationaal onderzoek waarbij gesteld wordt dat meertalige kinderen hun Nederlandse achterstand kunnen inhalen, wanneer de woorden los en herhalend worden aangeboden. De woorden die bijvoorbeeld in het voorleeswoordenboek Van Dale worden voorgelezen, komen terug tijdens fantasie spel waarbij kinderen bijvoorbeeld doktertje spelen. Daarnaast worden de woorden aangeboden middels woordkaarten, de praatplaat, de liedjesbingo of middels liedjes (hoofd, schouders knie en teen). Daarnaast is het van belang om samen te werken met de ouders en ook ouders juist Nederlands te laten communiceren met de kinderen op Het Keizertje. Tot slot nemen wij in de overdracht naar school op of het kind extra aandacht nodig heeft gehad met betrekking tot de Nederlandse taalontwikkeling, of er bijzonderheden met het huidige taalniveau en of er informatie over de Nederlandse taalontwikkeling opvraagbaar is voor de basisschool (alleen met toestemming van ouders), om zo een doorlopende ontwikkelingslijn betreft de Nederlandse taalontwikkeling te kunnen waarborgen.

2.2.5 ACTIVITEITEN BIJ HET KEIZERTJE

Bij Het Keizertje werken wij volgens een dagritme, waarin verschillende activiteiten aangeboden worden. De kinderen krijgen hierin alle ruimte (binnen en buiten) om zich naar eigen wijze en tempo te ontwikkelen en er is voldoende speelmateriaal aanwezig die tussendoor ook aangeboden wordt. Het Keizertje bevindt zich in de rustige woonwijk Morgenstond met veel groen en zo gaan we iedere dag dan ook naar buiten met de kinderen, waarin zij de natuur kunnen ontdekken, zand kunnen voelen, op zoek kunnen gaan naar blaadjes en slakken, en de druppels van de regen kunnen voelen als het regent.

Binnen krijgen kinderen de mogelijkheid om vrij te spelen met het aanwezige speelmateriaal dat in hoekjes geordend is, waarin zij de materialen op verschillende manieren kunnen gebruiken en hun fantasie de beloop kunnen laten gaan. Daarnaast worden er geplande activiteiten georganiseerd zoals puzzelen, gezelschapsspellen, de kring, knutselen, dansen, zingen en voorlezen. Daarnaast bevinden zich in de buurt van Het Keizertje enkele basisscholen, het Winkelcentrum Leyweg, het nieuwe gemeentegebouw en de tweede grootste bibliotheek van Den Haag. Zo besluiten we wel eens om uitstapjes te maken met de kinderen naar bijvoorbeeld de supermarkt of de bibliotheek, of we gaan met de oudere kinderen een kijkje nemen bij een basisschool. Onze kinderen zullen daarnaast ook regelmatig gebruik maken van educatieve programma's die in deze omgeving aangeboden worden.

Doenkids

Op Het Keizertje gebruiken we DoenKids bij het voorbereiden van de thema's en de activiteiten. Dit is een programma voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar waarin activiteiten staan worden

die de kinderen stimuleren in de motorische ontwikkeling (fijne motoriek, grove motoriek sensomotorische ontwikkeling), cognitieve ontwikkeling (kleuren en vormen, sorteren en ordenen), taalontwikkeling (mondelijke taalontwikkeling), sociaal-emotionele ontwikkeling (omgaan met anderen, zelfstandigheid, wereldoriëntatie), creatieve ontwikkeling (beeldende expressie).

Door kinderen de ruimte te geven om actief te spelen en te ontdekken maken de kinderen zich op een natuurlijke wijze eigen met de verschillende vaardigheden.

Binnen onze thema's bieden wij kinderen activiteiten aan waarin zij aangesproken worden op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Zo wordt er bijvoorbeeld bij het thema 'Smakelijk Eten!', met de peuters nagedacht over welk eten iedereen lekker vindt en wat gezond is, en met de dreumesen en baby's gevoeld aan voedsel (zoals ongekoekte macaroni).

Verticale groepen:

Omdat wij werken met verticale groepen, waarin zich kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar bevinden, houden wij binnen het activiteitenaanbod en tijdens de groepsmomenten zoveel mogelijk rekening met de groepsindeling. Bijvoorbeeld door twee verschillende activiteiten tegelijkertijd aan te bieden of door de oudere kinderen te vragen een kunstje te laten zien aan de jongere kinderen. Daarnaast kan een pedagogisch professional ervoor kiezen om buiten te spelen met de grotere kinderen terwijl de andere pedagogisch professionals bezig is met een sensomotorische activiteit met de baby's of juist andersom.

2.2.6 ONTWIKKELINGSSTIMULERING

Bij Het Keizertje vinden wij het belangrijk dat kinderen uitgedaagd worden om zelfstandig tot spel te komen en daarmee hun eigen unieke ontwikkelingspad te bewandelen. De inrichting van de groepsruimte is dan ook voorbereid en afgestemd op de ontwikkelingsfasen van de kinderen. Het speelmateriaal wordt op kind hoogte in hoekjes en in lage kasten aangeboden en kan op verschillende manieren worden ontdekt. Een baby zal zo bijvoorbeeld op een groentestuk kauwen terwijl een dreumes/ peuter ermee zal koken. Kinderen rond één jaar die leren lopen, vinden het fijn om achter een winkelwagen te lopen, terwijl oudere kinderen ermee fantaseren en het gebruiken als een kinderwagen. Wij zorgen er daarbij voor dat er niet met kleiner speelmateriaal, dat bestemd is voor de oudere kinderen, gespeeld wordt wanneer er baby's op de grond spelen. Hier wordt alleen mee gespeeld wanneer de kruipende baby's aan tafel zitten of in bed liggen te slapen.

Kinderen zijn actief en volop in beweging. Het is belangrijk om het aanbod te variëren in vrije actieve momenten en rustmomenten. Naast het actief spelen kunnen de kinderen ook lekker ontspannen op de bank of in de rusthoek (onder de glijbaan), knuffelen, boekjes (voor)lezen, liedjes zingen.

De pedagogisch professionals zijn daarbij altijd ondersteunend aanwezig voor de kinderen, observeren het spel van de kinderen en maken contact met hen door open vragen te stellen waarmee zij het spel verdiepen of verbreden, of door met de kinderen mee te spelen. Hierin worden de initiatieven van de kinderen gevolgd en zijn de pedagogisch professionals zich bewust van de verschillende ontwikkelingsniveaus en leeftijden van de kinderen zoals deze hierboven omschreven zijn.

2.3 SOCIALE ONTWIKKELING

Zoals in de visie van Het Keizertje omschreven is, willen wij kinderen op laten groeien tot sociale mensen met zelfvertrouwen, verantwoordelijkheidsgevoel en respect voor zichzelf, voor anderen en voor de leefomgeving.

Hierin is het van belang om kinderen te stimuleren en te ondersteunen in de ontwikkeling van sociale competenties. Sociale competenties ontstaan in relatie met andere mensen, waardoor het opbouwen van een vertrouwensrelatie tussen de kinderen en de pedagogisch professionals ook zo van belang wordt gezien. Bij Het Keizertje hechten wij waarde aan de volgende competenties:

- Leren samen te spelen en te delen
- Leren elkaar te helpen
- Leren naar elkaar te luisteren
- Leren op te ruimen en zuinig te zijn op eigen spullen en die van anderen
- Leren samen conflicten op te lossen

Kinderen leren van elkaar. De kinderopvang is dan ook een ideale beginsituatie voor kinderen om te oefenen met de sociale vaardigheden, want hier komen zij vaak voor de eerste keer in aanraking met meerdere leeftijdsgenootjes. Spelenderwijs leren ze de beginselen van vaardigheden als samen spelen, delen, rekening houden met anderen respect hebben voor anderen, keuzes maken en voor zichzelf opkomen. Wij willen kinderen graag laten ervaren dat het leuk is om aardig te zijn tegen iemand anders. Omdat er op de kinderopvang kinderen aanwezig zijn van verschillende culturele achtergronden en leeftijden, wordt er over het algemeen een goede oefensituatie gecreëerd die vergelijkbaar is met de maatschappij waarin zij later zullen functioneren. Daarbij ontvangen kinderen begeleiding vanuit professionele pedagogisch professionals in de vorm van het benoemen van allerlei soorten gedrag en gedragshandelingen van kinderen, het benoemen van de gevolgen hiervan en een alternatief/positief gestelde regel. Hierover is meer terug te lezen in hoofdstuk 2.3.2. Daarnaast bieden wij de kinderen de mogelijkheid om dingen samen te doen, waarover meer wordt omschreven in hoofdstuk 2.3.3. Wij genieten van het samen zijn, het samen liedjes zingen, feesten, het luisteren naar verhalen en naar elkaar, van mooie dingen en de schoonheid van de natuur.

2.3.1 SAMENSPEL

Waar baby's zich allereerst nog met name bezig houden met het ontdekken van het eigen lichaam, zullen zij naarmate zij ouder worden steeds meer interesse krijgen in de objecten en mensen om zich heen. Baby's worden dan ook bewust naast elkaar gelegd tijdens het spelen, zodat zij contact met elkaar kunnen maken door naar elkaar te kijken en elkaar aan te raken. Dreumesen zetten al een stapje zetten richting het samenspel met andere kinderen, door naast andere kinderen te gaan spelen. Dreumesen spelen zo bijvoorbeeld allebei met de duploblokken, maar maken wel allebei hun eigen toren. De pedagogisch professionals wijzen de dreumesen wel op elkaars spel en stimuleren hen om met elkaar te spelen: *"Hey kijk, Daan maakt een super hoge toren!"*, *"Misschien dat we de toren nóg hoger kunnen bouwen met wat hulp van David. Wat denk jij?"*. Peuters zoeken daarnaast al steeds meer andere kinderen op in hun spel en genieten ook van het samen spelen. Zo is te zien dat zij rollenspellen spelen met elkaar, gezelschapsspellen spelen of samen een boerderij bouwen met de duplo. Hierin leren kinderen rekening te houden met elkaar, op de beurt te wachten, samen te werken en te luisteren naar elkaar. De kinderen krijgen bij Het Keizertje dan ook voldoende de mogelijkheid om met elkaar in contact te komen binnen vrij spel in de ingerichte hoekjes en activiteiten als knutselen, dansen, zingen, de kring en buitenspellen. Doordat wij kinderen daarnaast opvangen in vaste en verticale stamgroepen met vaste medewerkers, worden de kinderen ook in staat gesteld om sociale relaties aan te gaan met zowel de kinderen als de pedagogisch professionals. Op deze manier maken kinderen zich spelenderwijs de sociale vaardigheden eigen. De pedagogisch professionals maken contact met de kinderen tijdens hun vrije spel en verbreden en verdiepen het eventueel door open vragen te stellen, nieuw speelmateriaal te introduceren en er meerdere kinderen bij te betrekken: *"Oh ik zie een politieman op de groep. Politie, er lopen hier héél veel boefjes lopen!"*.

Dreumesen en peuters raken zich er steeds meer bewust van dat zij een eigen persoon zijn met eigen behoeftes, ideeën en gevoelens, wat ook wel aangeduid wordt als de ontwikkeling van de

eigen ik. Hierin draait het vooral nog om de eigen behoeftes, ideeën en gevoelens, en zijn zij nog niet volledig in staat om zich te verplaatsen in anderen en daarnaast rekening te houden met anderen. Dreumesen kunnen zich daarnaast nog niet altijd even goed verwoorden, waardoor zij eerder geneigd zijn om zich te uiten door middel van slaan, bijten en krabben. Tijdens het vrije spelen op de groepen en ook tijdens activiteiten, kan dit dus nog wel eens tot conflicten leiden, waarbij de juiste begeleiding vanuit de pedagogisch professionals van belang is. In het volgende hoofdstuk is terug te lezen hoe wij daar bij Het Keizertje op inspelen.

2.3.2 CONFLICTEN IN HET SAMENSPEL

Naarmate kinderen elkaar meer zullen opzoeken in spel, zullen er ook conflicten kunnen plaatsvinden tijdens het spelen. Kinderen oefenen immers nog met de sociale vaardigheden en zijn daarnaast nog niet volledig in staat om zich te verplaatsen in de behoeftes, emoties en ideeën van anderen en daarmee rekening te houden. Daarbij beschikken dreumesen nog niet over net zo'n grote woordenschat als de peuters, waaruit zij woorden kunnen gebruiken om aan te geven als zij iets niet willen, iets niet leuk vinden of iets juist wel graag willen. Zij zullen dan eerder geneigd zijn om zich te uiten door middel van het gebruik van de handen, nagels of tanden.

Wanneer het spelen uitloopt tot problemen, wordt (met name bij de wat oudere kinderen) niet meteen ingegrepen. Wij laten de kinderen eerst de grenzen van zichzelf en elkaar verkennen, en geven hen de kans om conflicten zelf op te lossen. Vaak lossen de kinderen hun problemen dan ook zelf op, maar soms is hier net wat meer begeleiding bij nodig vanuit de pedagogisch professional. De pedagogisch professional gaat dan met de kinderen in gesprek en vraagt wat er aan de hand is, waardoor beide kinderen hun verhaal kunnen doen en de kans krijgen om hun behoeftes, gevoelens en ideeën te verwoorden. Wanneer kinderen het moeilijk vinden om deze te verwoorden, helpt de pedagogisch professional door deze voor hen te benoemen: *Jansje van 2 jaar zit in naast Sanne van 2,5 in de poppenhoek, met tranen over haar wangen. De pedagogisch professional loopt naar haar toe: "Ik zie dat jij heel verdrietig bent, klopt dat Jansje?", "Jij wilt ook met de poppen spelen he?".* Daarna wordt gezamenlijk gezocht naar een oplossing/alternatief: *"Hoe kunnen we dit oplossen?".* Wanneer kinderen het lastig vinden om zelf een oplossing te bedenken, helpt de pedagogisch professional door een oplossing aan te bieden of een positief gestelde regel te benoemen: *"Zullen we samen eens gaan vragen aan Sanne of je mee mag spelen?", "Sanne, wij spelen samen".* Kinderen leren hierdoor emoties en behoeftes te verwoorden, te luisteren naar de emoties en behoeftes van anderen en in dit voorbeeld initiatief te nemen in het zich aansluiten bij het spel van anderen. Daarnaast ervaren zij dat zij serieus worden genomen, Een conflict zal daarnaast worden opgelost door elkaar 'sorry' te laten zeggen, een handje te schudden en de reactie van de ander af te tasten:

Ben van 2,5 jaar oud speelt met de dieren. Naast hem zit Lisa van 1,5 jaar oud, ook te spelen met de dieren. Ben zet alle dieren op een rijtje en Lisa laat de dieren over de grond heen lopen. Dan laat zij haar diertje precies door de rij dieren van Ben lopen.. "Nouhou, niet stukmaken Lisa!". Lisa moet lachen en stoot nog een keer met het dier tegen de dieren van Ben aan. Ben begint te huilen. De pedagogisch professional heeft de twee kinderen geobserveerd en besluit in te grijpen nu Lisa haar gedrag herhaald en Ben verdrietig is. "Lisa, ik zie jou met de dieren de rij dieren van Ben omver stoten. Nu is zijn mooie lange rij dieren omgevallen, wat hem heel verdrietig maakt". "Wat kunnen we doen of zeggen om het weer goed te maken?". Lisa geeft Ben een handje en begint de dieren weer achter elkaar te zetten, zodat de rij weer gemaakt is. "Dat is netjes van jou Lisa, je geeft Ben een handje en helpt om zijn dierenrij weer heel te maken. Kijk, Ben zijn tranen zijn weer weg".

Daarnaast wordt de kinderen aangeleerd om het met woorden aan te geven wanneer zij iets niet leuk vinden door te zeggen "Stop hou op, ik vind het niet leuk", door kinderen hieraan te herinneren: *"Wat kun je ook al weer zeggen als je iets niet leuk vind?", "Dan kun je "Stop hou op, dit vind ik niet leuk" zeggen".* Met name dreumesen zullen hier veelvuldig aan herinnerd dienen te worden, omdat zij eerder geneigd zijn om de handen te gebruiken in plaats van woorden.

Wanneer zij herhaaldelijk horen welke woorden zij kunnen gebruiken om de grenzen aan te geven, onthouden zij deze en leren deze op hun beurt weer toe te passen. Op deze manier leren kinderen voor hunzelf op te komen. Daarnaast spelen wij met name met de oudere kinderen het emotiespel “Wereldkinderen van educO” en lezen wij uit het “Grote emotieboek van Karel” waarin Karel verschillende emoties meemaakt en hoe hij hiermee omgaat.

Gedurende de dag wordt de kinderen uitleg gegeven waarom iets wel of niet mag. Zo benoemen de pedagogisch professionals het ongewenste gedrag, het gevolg hiervan en een alternatief/positief gestelde regel: *“Freddy, jij duwt zo de toren van Amy omver. Nu is de toren stuk. Help Amy maar weer even met het opbouwen van de toren”*. *“James jij houdt alle blokjes bij je. Nu kan Daan zijn toren niet afbouwen. Wij spelen samen en delen het speelgoed met elkaar”*. Op deze manier leren kinderen de gevolgen in te zien van hun gedrag en leren zij hoe zij wel dienen te handelen volgens de sociale vaardigheden.

2.3.3 INTERACTIE KINDEREN ONDERLING STIMULEREN

Naast dat kinderen door middel van vrij spel met elkaar in contact komen en de sociale vaardigheden oefenen, onder begeleiding van de pedagogisch professionals, biedt Het Keizertje ook activiteiten aan waarin kinderen met elkaar in contact kunnen komen en brengen de pedagogisch professionals de kinderen bewust met elkaar in contact.

Het Keizertje biedt allereerst opvang in verticale groepen ter bevordering van onderlinge contact ongeacht leeftijdsverschil. Zo leren de baby’s van oudere kinderen en leren de oudere kinderen hoe zij om moeten gaan met jongere baby’s. Door zo veel mogelijk vaste kinderen (uitgezonderd nieuwkomers) te plaatsen en bijvoorbeeld ’s ochtends de baby’s te betrekken met de kringactiviteit, zien de oudere kinderen dat de baby’s ook deel uitmaken van het gezamenlijke gebeuren. Omgekeerd zien de baby’s ook dagelijks de bekende gezichten, waardoor het toenaderen naar de oudere kinderen ook makkelijker verloopt. Daarnaast stimuleren de pedagogisch professionals de oudere kinderen om de jongere kinderen te helpen en hiermee de sociale vaardigheden toe te passen: *“Rick zou jij Amy willen helpen met het uitdoen van haar schort?”*, *“Petra, wil jij mij helpen met het geven van een flesje aan Gaby?”*.

De dreumesen en peuters genieten gezamenlijk van eetmomenten, kringactiviteiten, knutselmomenten, zingmomenten, beweegmomenten en doen gezamenlijk hun ervaringen op. De ochtend begint met het bespreken van het dagritme, de kringactiviteit, de dagen van de week, het gezamenlijk lezen en uiteindelijk het gezamenlijk ontbijt (uitgezonderd baby’s). De kinderen nemen hieraan deel aan en voelen zich zo veilig en vertrouwd, doordat zij weten wat er komen gaat en waar zij aan toe zijn. Tijdens de kringactiviteit wordt de nadruk gelegd op het verwelkomen door zingenderwijs ieder kind bij naam te benoemen, liefdevol het kind aan te kijken (oogcontact) en goedemorgen te wensen. De baby’s zijn niet verplicht hieraan deel te nemen, maar in de praktijk zien wij vaak dat baby’s tot het ontbijt graag deelnemen aan het groepsgebeuren van ongeveer een kwartier en daarna rustig in de box willen liggen of zelfstandig willen spelen met bijvoorbeeld de babygym of muziekmobiel.

De pedagogisch professionals versterken het saamhorigheidsgevoel door kinderen bijvoorbeeld met plezier te laten delen en door hen ook samen te laten spelen. Zo hoor je bij Het Keizertje de pedagogisch professionals regelmatig positief gestelde regels noemen met het woord samen erin, zoals: *“Samen spelen”*, *“Samen opruimen”*, *“Samen overgooien”*. Wij hechten dan ook een grote waarde aan het samen ondernemen van activiteiten met de kinderen zoals het samen plantjes water geven, waarin samen met de kinderen bewondering opgewekt wordt. Alle kinderen worden bij de activiteiten betrokken: *“Kijk eens wat ik zie! Ik zie een tomaatje! Daar mogen wij nog niet aankomen, totdat het rood is”*.

Daarnaast zijn de pedagogisch professionals zich bewust van de voorbeeldrol die zij hebben voor de kinderen. Kinderen leren door de mensen om zich heen te imiteren. Als voorbeeldfiguur communiceert de pedagogisch professional dan ook vriendelijk naar collega's, maar vooral ook vriendelijk naar de kinderen toe. De pedagogisch professional betreft indien mogelijk alle kinderen bij het samen-zijn en gebruikt het woord "samen" regelmatig.

Concreet stimuleren de pedagogisch professionals de kinderen op de volgende manieren in de sociale interacties:

- Wanneer kinderen in de hoeken spelen mogen zij zelf kiezen met wie en wat ze willen spelen. Zo krijgen kinderen de kans om vriendschappen aan te gaan
- De pedagogische medewerkers van Het Keizertje stimuleren de kinderen in het vertonen van wenselijke gedrag door de kinderen regelmatig te complimenteren voor gewenst gedrag. Zo complimenteren zij kinderen die samen spelen, elkaar helpen of op andere wijze interactie met elkaar hebben: *"Wat lief van jou zeg Bella, dat jij Dave helpt met het uitdoen van zijn sokken"*.
- De pedagogische medewerkers brengen kinderen in contact door hen bijvoorbeeld naast elkaar te leggen (baby's) of samen deel te laten nemen aan een activiteit zoals knutselen, dansen of de kring
- De pedagogisch professionals zijn zich bewust van hun voorbeeldrol en communiceren vriendelijk en respectvol naar collega's, ouders en kinderen toe
- De pedagogisch professionals zorgen ervoor dat iedereen zich verbonden voelt met de groep door alle kinderen (zowel baby's als dreumesen en peuters als dit mogelijk is) bij de activiteiten te betrekken. De pedagogisch professional verdeelt daarbij de aandacht tussen de kinderen.
- De pedagogisch professionals geven kinderen de ruimte om zowel met elkaar te spelen als naast elkaar te spelen. Daarbij wijzen zij kinderen op elkaars spel.
- De pedagogisch professionals stimuleren de kinderen om elkaar te helpen, door bijvoorbeeld de oudere kinderen de jongere kinderen te laten helpen. Daarnaast vragen zij de kinderen om hen te helpen met bijvoorbeeld het uitdelen van het fruit.
- De pedagogisch professionals geven kinderen de ruimte om zelfstandig conflicten op te lossen en bieden waar nodig ondersteuning
- De pedagogisch professionals stimuleren de kinderen om hun gevoelens en behoeftes te benoemen en te luisteren naar elkaars behoeftes en gevoelens
- De pedagogisch professionals benoemen de gevoelens en behoeftes van de kinderen en van henzelf, zodat kinderen hieraan woorden leren te geven
- De pedagogisch professional stimuleert de kinderen om naar elkaar te luisteren, bijvoorbeeld bij het ingrijpen van conflicten waarin beide kinderen hun emoties en behoeftes mogen benoemen.
- De pedagogisch professionals stimuleren de kinderen om hun grenzen aan te geven door middel van de woorden "Stop hou op, ik vind het niet leuk".
- De pedagogisch professionals ondernemen gezamenlijk met de kinderen activiteiten, waardoor kinderen kunnen oefenen met sociale vaardigheden als om de beurt spelen, naar elkaar luisteren, het voeren van een dialoog en samenwerken.
- De pedagogisch professionals gaan de interactie aan met de kinderen tijdens het vrije spel en betrekken er eventueel meerdere kinderen bij
- De pedagogisch professional geeft extra aandacht aan de begeleiding van wenkinderen en verlegen kinderen, door het voor te stellen aan de groep en eventueel te koppelen aan een van de kinderen om samen te spelen.

2.4 WAARDEN EN NORMEN

Het Keizertje vindt het belangrijk dat kinderen worden opgevoed tot zelfstandig en democratisch denkende burgers, die zich de vanuit de maatschappij geldende waarden en normen hebben eigen gemaakt. Ook vinden wij het belangrijk dat kinderen kennis krijgen van regels en moraliteit. Wij noemen dit het overbrengen van normen en waarden. Kinderen moeten de kans krijgen om zich de waarden en normen, de “cultuur” eigen te maken van de samenleving waaruit zij deel maken. Naast dat kinderen thuis waarden en normen meekrijgen, dragen ook de pedagogisch professionals van Het Keizertje waarden en normen over. Kinderopvang Het Keizertje kan gezien worden als een belangrijke aanvulling op het gezin, omdat het bestaat uit een bredere samenleving dan het gezin. De groep kan gezien worden als een kleine samenleving, waarin kinderen oefenen met het eigen maken van de sociale vaardigheden en normen en waarden. Het feit dat wij met verticale groepen werken, maakt daarbij dat oudere en jongere kinderen met elkaar in contact komen, wat ook weer een gezinssituatie nabootst. Jonge kinderen leren van de oudere kinderen door ze onder andere te imiteren. Oudere kinderen leren zorgzaam omgaan en rekening te houden met jongere kinderen, waardoor zij weer de sociale vaardigheden laten zien aan de jongere kinderen en zelf oefenen met de sociale vaardigheden.

Bij Het Keizertje vinden wij het belangrijk dat kinderen zichzelf kunnen zijn, respectvol met elkaar omgaan en met dieren en de natuur, elkaar helpen en troosten, op elkaars beurt wachten, rustig praten en niet schelden, opruimen waarmee zij hebben gespeeld en voorzichtig omgaan met speelgoed. Om ervoor te zorgen dat iedereen zichzelf kan zijn zonder anderen daarbij te kwetsen (en dus respectvol te blijven), zijn er wel regels nodig waaraan zowel de pedagogisch professionals als de kinderen zich dienen te houden. De pedagogisch professionals hebben immers een belangrijke voorbeeldrol. De pedagogisch professional geven door middel van deze regels niet alleen richting en correctie aan het gedrag van kinderen, maar worden ook gekopieerd door de kinderen in hun eigen gedrag naar andere kinderen en volwassenen. De pedagogisch professionals hebben een voorbeeldfunctie en een belangrijke invloed op de ontwikkeling van empathie (inlevingsvermogen) en pro-sociaal gedrag. Zo vinden wij het van belang dat de pedagogisch professionals rekening houden met de opvoedingsidealen en behoeftes van de ouders en kinderen. De pedagogisch professionals laten goede manieren zien, volgen rituelen op zoals handen wassen en het groeten bij weggaan en binnenkomen en houden zich aan de gestelde regels. Daarbij stimuleren zij kinderen om rituelen zoals handen wassen, opruimen en het gebruik van het toilet zoveel mogelijk zelfstandig te doen en geven waar nodig begeleiding door middel van praten en uitleggen en kinderen te herinneren aan de regels: *“Wat doen we altijd na het plassen?”*, *“Juist even doortrekken en dan?”*, *“Ja, je handen wassen heel goed!”*.

- **Leefruimte /speel ruimte**
 - Wij spelen met het speelgoed
 - Als wij met iets anders willen gaan spelen dan ruimen wij eerst op waar wij mee hebben gespeeld.
 - Als wij in een speelhoek spelen, blijven wij in deze speelhoek.
 - Wij lopen op de groep
- **Eten en drinken**
 - Wij wassen eerst onze handen voor dat wij gaan eten.
 - Wij spelen niet met ons eten en drinken, maar drinken of eten het op
 - Wij mogen pas beginnen met eten of drinken als iedereen eten of drinken heeft.
 - Als wij klaar zijn met drinken dan maken wij onze mondjes schoon
- **Wc gebruik**
 - Na wc gebruik, vegen wij onze billen af, trekken wij door en wassen wij onze handen
 - Wij zijn rustig op het toilet

- **Gang/ hal**
 - Wij hangen onze jassen netjes in onze eigen luizenzak.
 - Wij lopen in de gang
 - Kinderen worden niet onbeheerd achtergelaten door de ouders/ pedagogisch professionals

- **Algemeen**
 - Als wij ergens naar toe gaan lopen, dan lopen wij twee aan twee in een rij.
 - Wij mogen niet schreeuwen op de gang of op de groepen, maar praten op een rustige toon
 - Wij houden rekening met elkaar
 - Wij zijn lief voor elkaar
 - Wanneer wij iets niet leuk vinden zeggen wij dat met woorden: Stop hou op
 - Wij begroeten elkaar en zeggen elkaar gedag

- **Buitenruimte**
 - Wij spelen op het speelterrein
 - Wij gaan zuinig om met de speeltoestellen en speelmaterialen

Aangezien we leven in een multiculturele samenleving en er bij ons op het kinderdagverblijf ook veel kinderen van verschillende culturen zijn, vinden wij het van belang om kinderen bewust te maken van de verschillende culturen die er zijn en hier respect voor te tonen. Wij willen hen leren om respect te hebben voor diversiteit en hen bewust maken van het feit dat niet alle kinderen hetzelfde zijn en dat dat oké is. Wanneer een kind bijvoorbeeld Chinees praat, dan zeggen de pedagogisch professionals *“Chong spreekt nu Chinees, mooi he. Maar zullen wij afspreken dat wij op de opvang Nederlands spreken? Anders begrijpt Anne jou niet”*. Daarnaast proberen wij tegemoet te komen aan de culturele en religieuze verschillen, zo krijgen kinderen die moslims zijn geen varkensvlees maar wel Halal-vlees. *“Youssef krijgt deze worst op zijn broodje omdat hij vanuit zijn islamitische geloof geen varkensvlees mag eten”*

Met andere woorden ieder Keizer-kind hoort ongeacht zijn leeftijd, religie, levensovertuiging of afkomst te worden voorzien in zijn behoeftes en religieuze traditie, zolang dit past binnen de groepscohesie. Ieder kind is uniek en verdient het als keizer te worden benaderd!

2.5 WAARNEMEN VAN DE ONTWIKKELING

2.5.1 OBSERVEREN EN OUDERGESPREKKEN

Wij vinden het als kinderopvang Het Keizertje belangrijk om kinderen regelmatig, gepland en ongepland te observeren, om op die manier hun welbevinden en ontwikkeling te monitoren door deze te volgen en te registreren. Aan de hand van deze observaties worden kinderen besproken tijdens teamoverleg, worden gesprekken gevoerd tussen de mentoren en andere beroepskrachten en wordt overlegd met ouders van het desbetreffende kind.

Bij Het Keizertje worden kinderen dagelijks gepland en ongepland geobserveerd. Iedere dag beginnen we bewust met het nemen van een moment om naar een kind dat net is gebracht te kijken, zodat we een inschatting kunnen maken van hoe zij vandaag in hun vel zitten. In combinatie met de informatie van ouders krijgen we zo een beeld van het welbevinden van het kind. Mochten hier opvallende punten uit voortkomen, dan worden deze kort met de collega op de groep besproken. Ook gedurende de rest van de dag, nemen wij regelmatig een moment om individuele kinderen of een groep kinderen te observeren, om zo bewust te kijken naar het welbevinden en de ontwikkeling. Deze observaties zijn wat gericht en worden vaak door de mentoren van het kind gedaan.

Naast deze dagelijkse korte observaties zijn er bij ons ook structureel, gepland observaties. Deze observaties doen wij aan de hand van het observatiesysteem Kijk! Door middel van dit kindvolgsysteem worden kinderen geobserveerd in de verschillende ontwikkelingsgebieden en ingedeeld in fases. Zij worden daarbij geobserveerd in zowel zelfstandige als georganiseerde activiteiten. Twee keer per jaar vullen de pedagogisch professionals daarbij een registratiemodel in, waarna de gegevens digitaal verwerkt worden. Tot slot voeren de pedagogisch professionals één keer per jaar in september een 10 minuten gesprek met de ouders, waarin de bevindingen die zijn opgedaan vanuit de observaties besproken worden en ouders de ruimte krijgen om hierop te reageren. Deze structurele, geplande observaties kunnen ook vaker worden ingezet, als er bijvoorbeeld aanwijzingen zijn in het gedrag van een kind die extra observaties noodzakelijk maken (hierover is meer te lezen in hoofdstuk 2.5.3).

2.5.2 OVERDRACHT NAAR SCHOOL

Wanneer een kind 4 jaar wordt, gaat het naar de basisschool en eventueel de BSO. Bij Het Keizertje heeft kind al een ontwikkelingspad afgelegd en om ervoor te zorgen dat het kind ongestoord dit ontwikkelingspad kan blijven volgen, streven wij naar een doorlopende ontwikkelingslijn naar school en BSO toe. Het is voor veel basisscholen en BSO's van belang om voordat een kind 4 jaar wordt informatie te hebben over de ontwikkeling, zodat school hier rekening mee kan houden met het samenstellen van de groepen, en de inzet van eventuele extra begeleiding. Ook kan het voor de leerkrachten/pedagogisch professionals van de basisscholen/BSO van belang zijn om extra informatie te hebben over een bepaalde pedagogische aanpak die goed werkt bij een kind, en om informatie te hebben over de gezondheid en het welbevinden van uw kind. Aan het einde van het 3^e jaar (3 maanden voor het kind vier wordt) wordt dan ook een eindgesprek ingepland, waarin de bevindingen vanuit de laatste observatie besproken worden en eventueel nog teruggeblikt wordt op eerdere observaties. Daarbij worden de ouders tijdens dit gesprek gevraagd om schriftelijk toestemming te geven voor het overdragen van het kind dossier met bijbehorende verslagen en observaties, naar de school. Wij maken hierbij gebruik van het overdrachtsformulier van KIJK. Wanneer ouders toestemming geven, maken wij met desbetreffende school een inleidende afspraak over de toekomstige overdracht met betrekking van het kind. Het kinddossier kan zo overgedragen worden middels een warme overdracht, waarin de mentor het kinddossier mondeling toelicht aan de toekomstige leerkracht in een persoonlijk gesprek. Ook kan het middels een lauwe overdracht, waarin het kinddossier gemaild wordt en telefonisch toegelicht wordt door de mentor. Of het kinddossier wordt overgedragen door middel van een koude overdracht, waarin het kinddossier per mail wordt toegestuurd naar school zonder toelichting.

Indien ouders geen toestemming geven, geven wij het overdrachtdossier aan het eind mee aan de ouders.

2.5.3 ONGANG MET BIJZONDERHEDEN IN DE ONTWIKKELING

Iedere peuter ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Bij de meeste peuters is er geen reden tot bezorgdheid, maar soms kunnen er vragen opkomen over het gehoor, het gezichtsvermogen, de motoriek, taal- en spraakontwikkeling, de opvoeding of het gedrag. Doordat de pedagogisch professionals de kinderen dagelijks gepland en ongepland observeren en daarnaast structureel jaarlijks observeren door middel van Kijk!, kunnen eventuele signalen en zorgen tijdig opgepikt worden. Tijdige signalering van een eventuele achterstand of ontwikkelingsstoornis maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen, waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven. Bij het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling, doorlopen de pedagogisch professionals de volgende stappen:

1. Signaleren en bespreken:

De pedagogisch professionals van Het Keizertje zijn voortdurend in contact met de groep en beoordelen het (speel)gedrag van de kinderen volgens normatieve waarden. Hierbij kijken zij naar de houding en het gedrag van het kind naar andere kinderen en naar de aanleiding. Tevens observeren ze spelgedrag. Pedagogisch professionals maken aantekeningen indien er sprake is van afwijkingen en bespreken deze allereerst met elkaar om tot een eenduidige mening te komen, ofwel is het structureel gedrag of een incidenteel. Mochten de zorgen blijven bestaan dan bespreekt de mentor dit aan het einde van de dag met de ouder van het kind, door concreet te benoemen wat zij ziet. Het kan namelijk zo zijn dat de ouder er een logische verklaring voor heeft.

2. Observeren en oudergesprek:

Mocht het zo zijn dat er geen duidelijke verklaring is voor het opvallende gedrag of de bijzondere ontwikkeling van het kind, dan bekijkt de pedagogisch professional nogmaals de geregistreerde observaties van het kind en observeert eventueel extra door concreet en objectief de opvallende gedragingen van het kind op te schrijven. Hierbij kan zij eventueel hulp en advies vragen van haar collega('s) en de manager. Hierna gaat zij (gezamenlijk met de manager) in gesprek met de ouders om de bevindingen te bespreken. In dit gesprek is er ruimte voor het uitwisselen van informatie met als uiteindelijke doel het welbevinden van het kind.

3. Plan van aanpak en eventueel inschakelen externe hulp:

Met de ouders wordt er gewerkt naar een plan van aanpak, welke thuis en/of bij Het Keizertje uitgevoerd wordt. Mocht het plan van aanpak niet het gewenste effect hebben, dan kan ervoor gekozen worden om (in overleg met de ouders en de manager) externe hulp in te schakelen zoals een logopedist of Alert4You. Deze externe deskundige kan het betreffende kind eventueel observeren op de groep en de pedagogisch professionals en ouders voorzien van handvatten in de omgang met en aanpak van de bijzondere ontwikkeling. Hiervoor dienen ouders echter wel eerst toestemming te geven. Bij een vermoeden van kindermishandeling, hanteren wij de stappen van de meldcode, zoals deze beschreven staan in ons beleid veiligheid en gezondheid.

4. Doorverwijzen:

Indien de pedagogisch professionals van mening zijn dat er professionele hulp buiten Het Keizertje noodzakelijk is, dan verwijzen zij de ouders door naar de noodzakelijke hulpverlening. Wegens bekendheid en ervaring van de interne orthopedagoog, kan Het Keizertje spoedig bijdragen aan een adequate hulpverlening en is snelle doorverwijzing mogelijk.

Extra ondersteuning:

Het Keizertje heeft ten aanzien van opvoedvragen een verwijzende taak en kan eventueel fungeren als intermediair bij het tot stand brengen van een aanbod voor opvoedingsondersteuning. Een pedagogisch professional maar ook de ouder kan gebruik maken van de interne orthopedagoog. Daarnaast mogen pedagogisch professionals bij gecompliceerde situaties anoniem advies inwinnen van externe deskundigen, zoals een logopediste, orthopedagoog, kinderfysiotherapeut of consultatiebureauarts.

Een pedagogisch professional doorloopt het bovenstaande stappenplan nooit alleen, maar stelt haar manager hiervan op de hoogte, zodat zij het proces kan monitoren en volgen en waar nodig de juiste ondersteuning kan bieden.

Kinderen met een beperking of handicap:

Ook kinderen met een handicap of beperking zijn welkom op Het Keizertje. De toelating van kinderen met een beperking gebeurt in nauw overleg met de ouders en eventueel hulpverlenende instanties. Elke aanmelding wordt apart bekeken op de volgende punten:

- Kan Het Keizertje het kind bieden wat het nodig heeft?
- Zijn er speciale voorzieningen nodig?

Na plaatsing is er overleg met de ouders en eventueel andere betrokken instellingen die het kind bezoekt, met als doel een zo goed mogelijk afgestemde begeleiding.

HOOFDSTUK 3: HET KEIZERTJE INFORMATIE VOOR OUDER EN KIND

3.1 STAMGROEPEN

3.1.1 STAMGROEP

Kinderopvang Het Keizertje biedt opvang voor kinderen tussen de 0-4 jaar, ingedeeld naar welgesteldheid en ontwikkeling: baby's, dreumesen, en peuters. De kinderopvang heeft 3 vaste stamgroepen. Een stamgroep is een vaste groepssamenstelling, op een vaste locatie (groepsruimte) van een aantal kinderen met vaste pedagogisch professionals. Dit betekent dat wanneer kinderen op vaste dagen komen, vaste gezichten zien in een vertrouwde ruimte. Zo hebben wij stamgroep 1 met 14 kindplaatsen, stamgroep 2 met 9 kindplaatsen en stamgroep 3 met 10 kindplaatsen.

Deze opvanggroepen hebben allen een zogenaamde verticale groepsopbouw. Dit wil zeggen dat de groep plaats bieden voor kinderen tussen de 0- 4 jaar. Daardoor kunnen broertjes en zusjes eventueel samen in 1 groep of gesplitst worden opgevangen en bootst het door de verticale indeling het meest een gezinssituatie na.

Voordelen van een verticale groep zijn dat de jongere kinderen leren van de oudere en dat de oudere kinderen zorgzaamheid ontwikkelen voor de jongere kinderen. Voor sommige broertjes/zusjes is het ook een "exposure" om samen in een bepaalde omgeving te functioneren, en daarnaast kan het gewenningsproces versnellen. Nadeel van deze groepsindeling kan zijn dat de jonge kinderen het spel van de oudere kinderen storen, of andersom. Kinderen en pedagogisch professionals zijn continu op zoek naar een goede balans tussen eigenbelang en groepsbelang. Het is de kunst van de pedagogisch professional ervoor te waken dat ieder kind letterlijk en figuurlijk voldoende ruimte krijgt en dat de kinderen deel kunnen nemen aan activiteiten die passen bij hun interesses en ontwikkelingsniveau. Bij de activiteitenaanbod en tijdens de groepsmomenten houden pedagogisch professionals zoveel mogelijk rekening met deze indeling, bijvoorbeeld door twee verschillende activiteiten tegelijkertijd aan te bieden of door de oudere kinderen een kunstje te laten zien aan de jongere kinderen.

De kinderen worden geplaatst in een stamgroep. Indien er op de dagen dat het kind wenst te komen in deze stamgroep geen plek is kan het tijdelijk in twee stamgroepen geplaatst worden. Dit zal dan tevens worden vastgelegd in het kind plaatsingscontract, waardoor ouders toestemming geven.

3.1.2 VERLATEN VAN DE BASISGROEP

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor een activiteiten. Bij Het Keizertje erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen stamgroep kunnen verlaten:

1. **Buitenspelen:** Bij Het Keizertje genieten wij van buitenspelen en beschikken over een fijne aangrenzende tuin. Kinderen komen in aanraking met de natuur en ontdekken het zand, de blaadjes en de regendruppels. Daarnaast kunnen zij hun energie kwijt door lekker te rennen of even te springen op de trampoline. De pedagogisch professionals spelen altijd samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch professionals de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan.

2. **Uitstapjes:** Naast dat kinderen zich in een kleine nagebootste samenleving bevinden op de groep bij Het Keizertje, willen wij hen ook kennis laten maken met de “echte” samenleving. Zo gaan we met de kinderen op stap naar bijvoorbeeld de bibliotheek of de supermarkt, of maken een wandeling in de buitenlucht met hen. Ondertussen benoemen we de dingen die we zien en observeren kinderen de mensen om zich heen: een mevrouw die afrekent bij de kassa en “Fijne dag” zegt en een meneer die een oudere vrouw helpt met het inladen van haar boodschappen. Een vooropstaand feit is dat uitstapje ten alle tijden veilig moeten plaatsvinden. Zo wordt er ten alle tijden voldaan aan het BKR en worden de werkafspraken die zijn gemaakt omtrent uitstapjes strikt gevolgd om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen. Deze werkafspraken zijn terug te vinden in het beleid veiligheid en gezondheid.
3. **Slapen:** de kinderen slapen in twee slaapkamers die zich bevinden op de gang, tegenover het kantoor. Zij worden daarbij door één van de pedagogisch professionals in hun eigen bedje gelegd. De kinderen die alleen behoefte hebben aan rust of angstig in de slaapkamers zijn, kunnen in alle rust op een rustbedje op groep 3 slapen. Om het slapen veilig en hygiënisch te laten verlopen, houden wij de werkafspraken aan zoals deze omschreven staan bij het veilig en gezond slapen in het beleid veiligheid en gezondheid.
4. **Extra/ruildagen op andere groep:** Een ander voorbeeld van het ‘verlaten’ van de stamgroep is wanneer een kind een extra dagje op een andere dag komt dan normaal gesproken en op een andere groep wordt opgevangen, omdat de eigen stamgroep vol zit. De samenstelling van de groep met kinderen die er dag zijn en ook de pedagogisch professionals die die dag werken, kan zo anders zijn, waardoor het kind minder vertrouwde gezichten om zich heen ziet. Uiteraard houden wij rekening met de behoeftes en karaktereigenschappen van het kind in het opvangen op andere groepen, zodat het kind zoveel mogelijk aansluiting vindt bij de kinderen en pedagogisch professionals om zich heen en zich toch enigszins vertrouwd voelt op een onbekende groep. Het afspreken van een extra of ruildag gebeurt in schriftelijk overleg met de ouders en duurt nooit langer dan is overeengekomen (hierover is meer te lezen in hoofdstuk 3.3.1).
5. **Open deuren beleid:** Bij Het Keizertje maken wij op vaste tijden gebruik van het open deuren beleid, wat inhoudt dat de deuren tussen de groepen open zijn. Kinderen kunnen zo zelf kiezen in welke ruimte zij willen spelen. Een grote zus kan eventjes op bezoek bij haar baby broertje op de groep ernaast en kinderen kunnen meedoen aan een activiteit die op de andere groep georganiseerd wordt. Hierin kan het bijvoorbeeld gaan om een knutselactiviteit die op de andere groep wordt georganiseerd, omdat daar meer mogelijkheden zijn voor de grotere kinderen. Daarnaast kunnen kinderen spelen met ander speelmateriaal. Zo bevat de ene groep een grote bus en de andere groep een kasteel, waardoor de kinderen van de groep met de bus ook eens in het kasteel kunnen spelen en vice versa. Tussen groep 1 en 2 worden de deuren opengezet naar de badkamer die zich tussen de groepen bevindt, waardoor de kinderen zelfstandig heen en weer kunnen lopen. De pedagogisch professionals begeleiden de kinderen hierbij indien nodig. Wanneer kinderen van groep 3 op een van de andere groepen willen spelen of kinderen van groep 1 en 2 op groep 3 willen spelen, dan mogen zij dit vragen en worden dan onder begeleiding van de pedagogisch professional naar de desbetreffende groep gebracht.

Aan het open deuren beleid zijn enkele regels verbonden, namelijk:

Tijdens open deuren beleid:

Bij Het Keizertje wordt per dag gekeken of er open deuren beleid wordt aangeboden. Afhankelijk van het activiteitenprogramma maar ook de groepssamenstelling zullen de pedagogisch professionals in overleg het open deuren beleid aanbieden. Het open deuren

beleid kan worden aangeboden tijdens de vrij-spel momenten. Een belangrijk uitgangspunt is dat kinderen ten alle tijden op de eigen groep eten en slapen, om deze reden zijn er slechts gezette tijden waarom het open deuren beleid wordt aangeboden.

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch professional van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele stamgroep.

Ruimte waar kinderen zouden kunnen spelen bij het open deuren beleid:

De kinderen kunnen tijdens het open deuren beleid, afhankelijk van de dag en de mogelijkheden, spelen op een van de verticale groepen: groep 1, groep 2 of groep 3.

Emotionele veiligheid waarborgen tijdens het open deuren beleid:

Tijdens het open deuren beleid is het van belang om het emotionele welzijn van alle kinderen in de gaten te houden. Alle kinderen, ook de kinderen die op de eigen groep blijven spelen, dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Zoals hierboven al beschreven staat kiest de pedagogisch professional heel bewust om het open deuren beleid wel of niet aan te bieden. Een overweging om het open deuren beleid niet aan te bieden is bijvoorbeeld als er wenkinderen zijn, die de overgang van thuis naar de opvang erg lastig vinden. Ook kan het zijn dat er veel (jongere) baby's aanwezig zijn, die wij de kans willen geven om zich in alle rust en ruimte te bewegen op de groep. Spelende peuters om hen heen zouden het gevoel van veiligheid kunnen verminderen. Indien het open deuren beleid wordt aangeboden en één van de pedagogisch professionals opmerkt dat de emotionele veiligheid van kinderen hierdoor minder gewaarborgd wordt, zal zij het open deuren beleid in overleg met de pedagogisch professionals en de kinderen vroegtijdig afbreken. De kinderen worden dan uitgelegd dat we weer naar de eigen groep gaan en waarom, en begeleiden hen hierin.

3.1.3 SAMENVOEGEN

Bij Het Keizertje kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd, waarin gehele groepen worden samengevoegd en niet delen van de stamgroep. Hierbij is het uitgangspunt dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke pedagogisch professionals hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen: structureel samenvoegen en incidenteel samenvoegen.

Structureel samenvoegen

Bij structureel samenvoegen wordt een ander samengestelde stamgroep gecreëerd, waardoor dit wel binnen de regelgeving kan plaatsvinden en is toegestaan. Op sommige dagen zijn er zo bijvoorbeeld weinig kinderen op de stamgroepen, dat het praktischer, veiliger en efficiënter is om de stamgroepen samen te voegen. Zo kan het zijn dat wanneer een kind als stamgroep 'A' heeft, maar dat er op woensdag minder kinderen geplaatst worden, dat de stamgroep 'B' en de stamgroep 'A' samen één groep zullen vormen op de woensdagen. Dit betekent dat er een kind op een ander stamgroep wordt opgevangen. Ouders dienen een schriftelijke toestemming te geven indien er sprake is van structureel samenvoegen.

- *Structureel samenvoegen bij Het Keizertje:*

Bij Het Keizertje wordt op de volgende momenten structureel samengevoegd:

1. Bij start van de dag voegen wij samen op groep 1. Zodra het kind aantal van 14 kinderen overschrijdt, splitsen wij de groepen.
2. Aan het einde van de dag kunnen wij samen voegen vanaf 17:00 uur indien de kind aantallen het toelaten. Wij voegen dan samen om groep 1. Dit gebeurt alleen als er minder dan 14 kinderen in totaal aanwezig zijn. Ouders dienen hiervoor geen schriftelijke toestemming te geven.
3. Op dagen met een lage bezetting, zoals tijdens vakanties of op rustige dagen (vaak de woensdagen of vrijdagen), worden de kinderen opgevangen op Groep 1.
4. Op dagen dat kinderen op de groep rusten terwijl er kinderen in de groepsruimte aan het spelen zijn, zullen deze rustende kinderen in één lokaal (groep 3) rusten. Dit kunnen dus kinderen van alle 3 de groepen zijn. De wakkere kinderen spelen dan op Groep 1.

Incidenteel samenvoegen

In vakanties kan het zo zijn dat er mindere kinderen aanwezig zijn dan gebruikelijk. Echter mag er niet dagelijks worden bepaald dat de stamgroep wordt opgeheven. Daarnaast is het vanuit praktisch en pedagogisch oogpunt ook niet wenselijk om bij een lage kind bezetting alsnog verplicht in de eigen groep met daarbij behorende pedagogisch professional te verblijven. Om deze reden wordt er voor een vakantieperiode aanbreedt al een overzicht gemaakt van wanneer kinderen afwezig zijn, door aan de ouders te vragen dit minimaal een week van te voren aan te geven. Op de groepen bevinden zich dan formulieren, waarop de ouders kunnen invullen wanneer hun kind wel of niet aanwezig is tijdens de vakantie. Hierdoor heeft Het Keizertje de mogelijkheid om in kaart te brengen op welke dagen er sprake is van zeer laag aantal kinderen. Aan de hand van deze inventarisatie zal Het Keizertje in kaart brengen wanneer en op welke wijze de stamgroepen zullen samenvoegen.

Tijdens een zeer lage bezetting (minder dan 14 kinderen) worden alle kinderen opgevangen in groep 1. Uiteraard wordt met het samenvoegen in vakantieperiode rekening gehouden met de emotionele veiligheid van de kinderen, zo wordt bij het samenvoegen gestreefd naar het inzetten van één vertrouwde pedagogisch professional van de groep. Dit betekent dat tijdens vakantieperiodes kinderen in een andere stamgroep dan de eigen stamgroep opgevangen kunnen worden. Ouders dienen voor de specifieke datums dat er incidenteel wordt samengevoegd schriftelijke toestemming te geven middels een formulier.

Indien Het Keizertje samenvoegt, structureel of incidenteel behoren ouders hiervoor altijd vooraf schriftelijke toestemming te geven. Bij de intake zal er schriftelijke toestemming worden gevraagd aan alle ouders voor het structureel samenvoegen. Daarnaast wordt er een aparte schriftelijke toestemming gevraagd voor de diverse momenten waarbij incidenteel wordt samengevoegd. Voor het samenvoegen aan dagranden wordt geen schriftelijke toestemming gevraagd, hierin gaat het om het samenvoegen aan het begin van de dag en aan het einde van de dag. De dagranden worden beschouwd als werkwijze, er wordt in de praktijk samengevoegd op de dagranden zoals beschreven in het pedagogisch beleidsplan. Ouders worden hier tevens van op de hoogte gesteld tijdens de intake. Doordat ouders vooraf op de hoogte worden gesteld op welke wijze er wordt samengevoegd, kunnen de ouders en pedagogisch professionals de kinderen voorbereiden op het samenvoegen. Als er wordt samengevoegd, dan wordt er altijd samengevoegd in groep 1.

3.2 ACCOMMODATIE

Kinderopvang Het Keizertje is nauwlettend in alle details van top tot teen gerenoveerd, volgens het welbevinden van onze kinderen en medewerkers. Hierbij hebben wij bijvoorbeeld rekening gehouden met de kleur, inrichting, ventilatie, lichtintensiteit en natuurlijk de veiligheid. Het Keizertje is gesitueerd in de rustige woonwijk Morgenstond met veel groen. In de buurt bevinden zich enkele basisscholen, het Winkelcentrum Leyweg, het nieuwe gemeentegebouw en de tweede grootste bibliotheek van Den Haag. De snelweg A4 is tevens snel en makkelijk te bereiken. Onze kinderen zullen ook regelmatig gebruik maken van educatieve programma's die in deze omgeving aangeboden worden. Dit natuurlijk onder toezicht en begeleiding van onze medewerkers.

Voor het creëren van een veilige en gezonde omgeving moet o.a. voldoen zijn aan het volgende:

- Elk stamgroep op Het Keizertje beschikt over een afzonderlijke vaste groepsruimte
- Per kind is minimaal 3,5 vierkante meter bruto oppervlak binnen het centrum beschikbaar zijn, waaronder mede begrepen passend voor spelactiviteiten ingerichte ruimtes buiten de groepsruimte
- Ruimtes die met andere groepen gedeeld worden, tellen mee voor het aantal m² dat per kind beschikbaar is. Het totaal aantal beschikbare m² moet worden gedeeld door het aantal kinderen dat er gebruik van maakt. De ruimte is uitnodigend voor de kinderen.
- Er zijn twee slaapruidtes aanwezig voor in ieder geval kinderen tot 1,5 jaar. Kinderen onder ong. 6 maanden (i.v.m. veiligheid en verstikkingsgevaar) slapen op de groep, zodat de welgesteldheid goed in de gaten gehouden kan worden.
- De slaapruidte is afgestemd op het aantal op te vangen kinderen.
- Er is een aangrenzende, toegankelijke en veilige op de leeftijd afgestemde buitenspeelruimte beschikbaar met een bruto oppervlak van circa drie vierkante meter per kind. De buitenruimte is groot genoeg voor grof motorisch- en sociaal spel. Het buitenterrein moet voldoen aan de veiligheidsvoorschriften.
- De binnen- en buitenruimte is multifunctioneel en passend ingericht in overeenstemming met het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen. Hierbij is rekening gehouden met bv. zit/leeshoek, speelhoek, eethoek, leeshoek etc.
- De ruimte biedt veiligheid en uitdaging. Kinderen kunnen zich terugtrekken in aparte hoekjes, maar de leiding heeft wel rechtstreeks zicht op wat er gebeurt.
- Het speelgoed aanbod is uitdagend, gevarieerd en geschikt voor de verschillende leeftijdsgroepen.
- Kinderen kunnen zelf een keuze maken uit het speelgoed aanbod wegens makkelijk toegankelijkheid van de kasten.
- Speelgoed wordt niet seks specifiek aangeboden.
- Er zijn voldoende kasten en bergruimten.
- Voor de jongere kinderen is er een duidelijk en veilig afgebakend speelterrein, namelijk omheining van twee hekken.

3.3 DAGINDELING

3.3.1 DAGINDELING

Zoals in hoofdstuk 2.1.1 al benoemd is werken wij met een dagritme/indeling op onze groepen, zodat kinderen weten waar zij aan toe zijn en wat er gaat gebeuren. Hieronder is de dagindeling van onze verticale groepen terug te zien. Wij hebben ook de baby's hierin meegenomen, maar omdat baby's vaak een eigen ritme hebben vanuit thuis, passen wij ons aan, aan het ritme en de behoeftes van de baby. Naarmate het kind ouder wordt, wordt het ritme van de baby geleidelijk aangepast tot het ritme van de dreumesen en peuters. Zo doen kinderen vanaf 1,5 jaar mee met het dagritme zoals hieronder beschreven staat. Ouders die willen dat hun baby's ook op onze

kinderopvang borstvoeding krijgen, dienen dat tijdens de intake ook kenbaar te maken. Afhankelijk van ieder kind zal worden gekeken hoe dit het beste kan worden aangeboden.

Tijd	Activiteit/moment
07.00 – 07.30	Opvang voor kinderen met verlengde opvang
7.30 uur	Start van de dag
8.30 uur	Opruimen en aan tafel
8.45 uur	Splitsen naar de eigen groep
9.00 uur	Kringactiviteit
9.15 uur	Broodmaaltijd met melk
9.40 uur	Tafel afruimen en verschoonronde
10.00 uur	Gerichte activiteit aanbieden, daarna vrij spel (buiten)
11.15 uur	Activiteit aan tafel
11.30 uur	Lunch
12.00 uur	Tafel afruimen , verschoonronde
12.15 uur	Kinderen die gaan slapen naar bed brengen
Pausetijd medewerkers	
2 PM'ers met vroege dienst gaan eerst (12.30 – 13.00)	
2 PM'ers met tussen dienst gaan daarna (13.00 – 13.30)	
2 PM'ers met late dienst gaan als laatst (13.30 – 14.00)	
12.30 uur	Vrij spelen en/of gerichte activiteit aanbieden
14.15 uur	Kinderen uit bed (verschoonronde) en aan tafel
14.45 uur	Kringactiviteit
15.00 uur	Eten en drinken met de kinderen,
15.30 uur	Gerichte activiteit aanbieden, daarna vrij spel (buiten)
16.30 uur	Verschoonronde
18.00 uur	Alle kinderen zijn opgehaald
18.00 – 18.30	Opvang van kinderen met verlengde opvang
18.30 uur	KDV Het Keizertje sluit haar deuren

3.3.2 BRENGEN EN HALEN

Tussen 7.30-9.15 uur worden de meeste kinderen door hun ouders naar Het Keizertje gebracht en kunnen worden opgehaald na 15.30 uur. Op tijd brengen en halen is voor de kinderen en de pedagogisch professionals belangrijk. Dit om de rust en structuur van het dagprogramma binnen onze kinderopvang te kunnen handhaven. Komt u op een andere tijd de groep binnen bijvoorbeeld vanwege een afspraak bij de huisarts ed., dan vragen wij u om uw bezoek kort te houden.

De laatste verschoonbeurt is rond 16.45 uur.

Om 18.00 uur sluit Het Keizertje. Een uitgebreide overdracht aan het einde van de dag is alleen mogelijk als de ouder vóór 17.45 uur aanwezig is om het kind op te halen. Wordt uw kind door een ander opgehaald dan tijdens de inschrijving is aangegeven, dan moet dit van te voren afgesproken zijn. Immers worden de kinderen niet aan voor de pedagogisch professionals of henzelf onbekende personen meegegeven!

3.3.3 SLAAPBELEID

Kinderopvang Het Keizertje beschikt over twee slaapruintes, die zich bevinden in de gang tegenover het kantoor. De slaapruinte is afgestemd op het aantal op te vangen kinderen, zo slapen in ieder geval alle kinderen onder de 1,5 jaar in een eigen bedje in één van de slaapkamers. Vanaf 1,5 jaar kunnen kinderen ook op een stretcher of matras slapen in een groepsruimte. Kinderen die nog geen vaste slaapritme hebben zoals hele jonge baby's, slapen soms in de boxen op de groep. Dit geldt voor kinderen tot ongeveer 6 maanden. De pedagogisch professionals zijn

zich daarnaast bewust van en handelen naar de werkafspraken zoals deze omschreven staan in het beleid veiligheid en gezondheid.

3.3.4 GEZONDE EN BEWUSTE VOEDING

Onze kinderopvang streeft ernaar om gezonde en gevarieerde voeding aan te bieden volgens de schijf van vijf. Wij dagen kinderen uit om spelenderwijs kennis te maken met diverse soorten producten, fruitsoorten en groenten. Wij hanteren een bewust voedingsbeleid wat fundeert op religieuze maar ook levensbeschouwelijke perspectieven. Zo eten de kinderen verschillende soorten vegetarische en warme groentegerechten. De voeding die een baby aangeboden krijgt is daarnaast altijd volgens de richtlijnen van het CJG-lijst dat op de koelkast hangt.

Indien uw kind wegens gezondheidsredenen zoals allergieën, andere zorg nodig heeft zoals dieetvoeding, speciale crème en/of luiers, dan dient u deze zelf vanuit huis mee te nemen. Het is handig als u dit als ouders vooraf de plaatsing overlegt en met schriftelijke medische verklaringen dit bewijst. Indien u als ouder genoodzaakt bent om vanuit huis voeding te brengen moet dit altijd in gesloten verpakking in verband met de hygiëne en voedingsrichtlijnen.

3.4 DIENSTEN , EXTRA DAGEN, EN RUILDAGEN

3.4.1 EXTRA DAGEN EN RUILDAGEN

Het kan zijn dat ouders incidenteel een dag willen ruilen of een extra dag willen afnemen welke buiten de vaste contacturen valt. Dit kunnen ouders van te voren aanvragen via hun Bitcare Ouderportaal. Dit is alleen mogelijk wanneer de maximale stamgroepsgrootte evenals het aantal pedagogisch professionals gehandhaafd blijft (Beroepskracht-Kind-Ratio). Om het gevoel van veiligheid en geborgenheid zoveel mogelijk te waarborgen, streven wij ernaar kinderen in deze gevallen in de eigen stamgroep op te vangen. Mocht dit niet kunnen, dan is er de mogelijkheid om een extra dag of ruildag af te nemen op een andere stamgroep. Dit wordt in overleg met de ouders van het betreffende kind besproken en schriftelijk vastgelegd (in Bitcare). Er wordt echter geen plaats gegarandeerd. Tevens is het niet mogelijk om te ruilen met feest- en gesloten dagen. Voor de plaatsing van extra dagen brengen wij extra kosten in rekening en het ruilen of omzetten van dagen is niet mogelijk als er een betalingsachterstand is.

3.4.2 FLEXCONTRACTEN

Wij bieden de mogelijkheid tot het afnemen van een flexibel contract. Ouders die een flexcontract afnemen, zijn op de hoogte dat hun kind geen vaste stamgroep heeft en elke keer in een andere stamgroepruimte geplaatst kan worden waardoor hij geen vaste gezichten ziet. Uiteraard is het streven om het kind elke keer in de zelfde stamgroep in te plannen. Ouders worden geïnformeerd over de voorwaarden van een flexcontract zowel mondeling tijdens de kennismaking als met het welkomstpakket.

3.4.3 HELE DAGEN, HALVE DAGEN EN VERLENGDE OPVANG

Kinderdagverblijf Het Keizertje biedt verschillende contracten aan:

- Hele dag opvang 7.30 – 18.00: 52-weeken pakket en 40-weeken pakket
- Schooltijden opvang 7.30 – 16.00: 52-weeken pakket en 40-weeken pakket
- Verlengde opvang in de ochtend (07:00 – 07:30)
- Verlengde opvang in de middag (18:00 – 18:30)
- Flexibele opvang
- Een combinatie van bovenstaande

3.4.4 OPZEGGEN

Vanaf het moment van ondertekening van de overeenkomst tot de ingangsdatum van de overeenkomst geldt een opzegtermijn van 1 maand. Een contract kan alleen schriftelijk worden opgezegd (post of email). Kinderen die de vierjarige leeftijd bereiken hoeven niet uitgeschreven te worden.

3.5 OPENINGSTIJDEN EN SLUITINGSDAGEN

Onze kinderen (van 0-4 jaar) zijn van harte welkom bij Het Keizertje op werkdagen (maandag t/m vrijdag) van 07:00-18:30 uur. De kinderopvang is standaard 10,5 uur per dag geopend (07:30 – 18:00). Ouders hebben de mogelijkheid om 's ochtends van 07:00 – 07:30 en 's avonds van 18:00 – 18:30 extra opvang in te kopen. Tussen 7.30-9.00 uur worden de kinderen door hun ouders naar Het Keizertje gebracht. De jassen en schoenen worden uitgedaan, slofjes aan en de dag kan beginnen. Vanaf 15:30 uur kunnen de kinderen weer opgehaald worden.

Het Keizertje is gesloten op de volgende dagen:

- Twee studiedagen per jaar
- Nieuwjaarsdag
- 2de Paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2020, 2025 etc.)
- Hemelvaartsdag
- 2de Pinksterdag
- Kerstavond sluiten wij om 17:00
- 1ste en 2de Kerstdag
- Oudejaarsdag sluiten wij om 17:00

3.6 OUDERCOMMISSIE

Vanaf 1 januari 2016 heeft de Wet kinderopvang ouders adviesrecht gegeven over het gevoerde en te voeren pedagogisch beleid. Hierover vindt minimaal twee keer per jaar een gesprek plaats middels een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen Kinderopvang Het Keizertje.

Kinderopvang Het Keizertje heeft een eigen oudercommissie, bestaande uit één voorzitter en minimaal twee oudercommissieleden. De leden worden gekozen uit en door de ouders. Het reglement oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap binnen de kinderopvang uitgevoerd wordt. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement. Het reglement omvat daarnaast ten minste regels omtrent de wijze van kiezen, de zittingsduur en het aantal leden. Wijzigingen in het reglement geschiedt altijd na instemming van de oudercommissie.

De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van de vestiging waar de oudercommissie aan verbonden is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. Zij is bevoegd gevraagd en ongevraagd adviezen uit te brengen over de onderwerpen waarop de oudercommissie adviesrecht heeft. De oudercommissie bevordert tevens goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de kinderopvang en dient als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenprocedure.

Daarnaast wordt de inhoud van elk inspectierapport besproken met zowel de oudercommissie als de beroepskrachten. Meteen nadat het rapport definitief is gesteld, wordt deze op de site

geplaatst en is terug te vinden op het kinderdagverblijf op een voor ouders toegankelijke plaats. De ouders en beroepskrachten worden middels nieuwsbrieven en mondeling aangemoedigd om een papieren versie van het rapport in te zien. Het beleidsplan is tevens op te vragen via de groepsleiding.

3.7 KLACHTEN

In het kader van de wet kinderopvang is er een interne klachtenregeling opgesteld voor kinderopvang Het Keizertje. Ondanks de goede zorgen en de hoge kwaliteit die Het Keizertje nastreeft kan er in de samenwerking tussen ouders, kinderen en pedagogisch professionals een klacht ontstaan. Dit kunnen bijvoorbeeld klachten zijn over het gedrag van de houder of bij de houder werkzame personen jegens een ouder of kind of over de overeenkomst tussen de houder en de ouder. Het Keizertje neemt klachten serieus en ziet de klacht als een moment om van te leren en te groeien. Om op deze wijze de kwaliteit van de kinderopvang nog verder te verhogen en te verbeteren.

Het Keizertje onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen:

- **Interne klachtenregeling:** Bij voorkeur maken ouders/ verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de directe betrokkenen. Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing dan kan er een officiële klacht worden ingediend. Deze officiële klacht dient schriftelijk kenbaar gemaakt te worden bij de houder. De houder zal de klacht in behandeling nemen en onderzoeken, mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. De interne klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten. De houder stelt de ouder zoveel mogelijk op de hoogte van de voortgang van de behandeling. Nadat de klacht in behandeling is genomen zal de houder contact opnemen met de betrokkene en eventueel de oudercommissie bij de klachtenprocedure betrekken. Binnen ten minste 6 weken na het indienen van de klacht, zal een schriftelijke en gemotiveerde oordeel, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen worden gerealiseerd, verstuurd worden naar de ouder. Voor meer informatie over de interne klachtenregeling kunt u kijken in de interne klachtenregeling die op locatie inzichtelijk is.
- **Externe klachtenregeling:** Per 1 januari 2016 dienen kindercentra zich aan te sluiten bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen. Ook wij als kinderopvang Het Keizertje zijn per 1 januari 2016 aangesloten bij de geschillencommissie. De geschillencommissie behandelt o.a. geschillen tussen houder en ouder over een gedraging van de houder of bij de houder werkzame personen jegens ouder of kind, de overeenkomst tussen de houder en de ouder. Tevens behandelt de geschillencommissie de geschillen tussen houder en oudercommissie over de toepassing en uitvoering van het wettelijk adviesrecht. Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij de geschillencommissie, gevestigd in Den Haag. Of het aanmelden van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl.

In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

- Als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie. Dit kan zijn bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende consequenties kan hebben.

De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de bovenstaande voorwaarden wordt voldaan.

Het Keizertje brengt de klachtenregeling, alsmede wijzigingen daarvan en de mogelijkheid de geschillen aan de geschillencommissie voor te leggen, op een passende wijze onder de aandacht van de ouders door middel van onder andere het welkomstpakket, de nieuwsbrieven en mondeling informeren.

Voor een uitvoerige versie van het klachtreglement en klachtformulier kunt u terecht bij de manager of mailen naar info@hetKeizertje.nl

3.8 VOERTAAL

De voorgeschreven voertaal is Nederlands. Wij hebben veel ervaring met kinderen die anderstalig zijn. In praktijk zien wij dat kinderen die anderstalig zijn zich snel aanpassen en weinig moeite hebben met het aanpassen, mits meertaligheid juist wordt aangeboden. Dit proces vereist wel een goede samenwerking met de ouder en daarom vragen wij ouders juist Nederlands met het kind te communiceren op Het Keizertje. Een kind dat zich veilig voelt bij een pedagogisch professional (een gehechtheidsfiguur) en tussen de leeftijdsgenoten, voelt zich al snel begrepen en zet zich al snel in om zich ook kenbaar te maken. Dit is in het begin non-verbaal, en als het goed gaat na verloop van tijd verbaal. Een kind dat bv een andere taal “brabbelt”, krijgt van een alerte pedagogisch professional altijd reactie in het Nederlands. Veel herhaling, articulatie, verwoording van het handelen en oogcontact tijdens de activiteiten zijn aspecten die wij daarbij belangrijk vinden en die anderstalige kinderen op hun gemak kunnen laten voelen en de Nederlandse taal bijbrengen.

HOOFDSTUK 4: WET KINDEROPVANG

4.1 DRIE UURS REGELING

Bij de nieuwe drie-uurs regeling (De Nieuwe Wet IKK) die per 1 januari 2018 ingaat, zijn er geen tijdsvakken meer waarbinnen afwijken van de beroepskracht-kind-ratio (BKR) wel of niet is toegestaan. De kinderopvangorganisatie kan zelf bepalen op welke tijdstippen verantwoord kan worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio op basis van het dagritme op het kindercentrum of in de afzonderlijke groepen.

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er dan ook worden afgeweken van het beroeps kind ratio. Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch professionals ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch professionals aanwezig dient te zijn. Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie uurs regeling. Deze uren voor de afwijkende inzet kunnen op de dagen van de week verschillen, maar zijn wel iedere week hetzelfde.

De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch professionals meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In de kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie. De drie uurs regeling wordt dan ook iedere drie maanden geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de O.C)

aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling.

Op het moment dat de drie-uursregeling in werking is getreden en er slechts één PM'er in het pand is, zorgen we er altijd voor cameratoezicht of een tweede volwassene die aanwezig is in het pand bv een stagiaire, groepshulp (18+) of de manager.

Tijdens onderstaande tijden kan er worden afgeweken van de BKR, buiten deze tijden wordt er niet afgeweken van het BKR, de kinderopvang is geopend van 7.00-18.30 uur.

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken pauze	Afwijken avond
Maandag	08:00 – 08:30 uur	12:30-14:00 uur	16:30 – 17:30 uur
Dinsdag	08:15 – 08:30 uur	12:30-14:00 uur	16:30 – 17:30 uur
Woensdag	08:30 – 09:00 uur	12:30-14:00 uur	16:30 – 17:30 uur
Donderdag	08:15 – 08:30 uur	12:30-14:00 uur	17:00 – 17:45 uur
Vrijdag	08:15 – 09:00 uur	12:30-14:00 uur	17:00 – 17:45 uur

4.2 INZET STAGIAIRES EN VRIJWILLIGERS

STAGIAIRES:

Naast onze vaste pedagogische medewerkers hebben wij ook stagiaires op de groep. Deze stagiaires maken deel uit van het team en worden begeleid door gediplomeerde medewerkers: de stagebegeleiders. Het Keizertje profileert zich als een professioneel en deskundig leerbedrijf voor leerlingen, die de opleiding tot pedagogisch professional volgen. Wij dragen als Het Keizertje zorg bij voor kwalitatief, goed geschoold personeel en hechten daarbij belang aan deskundige begeleiding van de beroepspraktijk. Een stagiaire is lerende en eventueel een toekomstige collega waarin geïnvesteerd dient te worden. Het verlenen van een stageplaats op investeren op lange termijn.

Iedere stagiaire komt eerst langs voor een kennismakingsgesprek. Wij willen er namelijk zeker van zijn dat de stagiaire past in ons team en aan haar competenties kan werken. Voor aanvang van de stage wordt een stage-overeenkomst gesloten waarbij de stagiaire eerst een VOG (verklaring Omtrent Gedrag) dient te overleggen van niet ouder dan 2 jaar en gekoppeld wordt in het Personen Register Kinderopvang (PRK) aan Het Keizertje. Stagiaires worden ingezet als aanvulling op de beroepskrachten en worden dus niet als vervanging ingezet.

De taken van de stagiaires:

Alle leerjaren

- Pedagogisch professional ondersteunen tijdens activiteiten
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch professional
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar

Indien de stagiaire in het laatste leerjaar zit en indien zij boven de 18 jaar is mag zij onderstaande extra werkzaamheden uitvoeren

- Aanbieden van een activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag

De taken van de stagiaires verschillen per “soort” stagiaire, leerjaar en opleiding. Zo worden er twee soorten stagiaires onderscheiden:

- **BBL-stagiaires:** een BBL stagiaire volgt een werken-en leren opleiding. Bij deze vorm van opleiding mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch professional. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toets uitslagen en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%. De BBL-student heeft een arbeidscontract bij kinderopvang Het Keizertje van minimaal 20 uur. Indien een BBL-stagiaire formatief wordt ingezet zal er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden alsmede de reden van deze conclusie.
- **Bol- stagiaires:** Naast BBL-studenten kunnen er tevens BOL-studenten stagelopen bij Het Keizertje. Zij volgen een beroeps opleidende leerweg, waarbij zij stagelopen. Deze stagiaires staan boventallig ingezet, dit betekent dat zij niet de eindverantwoordelijke zijn voor de welzijn van de kinderen. Onder bepaalde omstandigheden kan besloten worden een BOL-student formatief in te zetten. Dit gebeurt alleen als de BOL-student capabel genoeg is om als volwaardige pedagogisch professional ingezet te worden. Mocht er worden besloten om een BOL-student als formatieve pedagogisch professional in te zetten dan wordt er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag opgesteld. Daarnaast mag een BOL-stagiaire alleen worden ingezet onder de volgende voorwaarde:
 - Een bol student mag alleen ingezet worden tijdens ziekte van een pedagogisch professionals of tijdens schoolvakanties van de student.
 - De bol student mag nooit alleen op de groep staan behalve tijdens pauzes
 - De bol student mag niet worden ingezet tijdens het eerste leerjaar
 - De bol student kan alleen worden ingezet op de eigen stage locatie (KDV of BSO)

Bij kinderopvang Het Keizertje houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in het cao-kinderopvang:

Inzetbaarheid en salariering studenten mbo en HBO Opleidingsfase	Formatieve inzetbaarheid	Wijze van vaststelling opleidingsfase	Wijze van vaststelling formatieve inzetbaarheid
Fase 1: overeenkomstig eerste leerjaar SPW-3/ SPW-4	Oplopend van 0% naar 100%	<ul style="list-style-type: none"> • Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve opleidingsduur van 3 jaar; • In geval van een andere opleidingsduur worden de fase en ingangsdatum ervan bepaald op basis van informatie van de opleiding. 	De werkgever stelt de formatieve inzetbaarheid in fase 1 en fase 2 vast op basis van informatie van de opleidings- en praktijkbegeleider en legt deze schriftelijk vast.
Fase 2: overeenkomstig tweede leerjaar SPW-3/ SPW-4			
Fase 3: overeenkomstig derde leerjaar SPW-3/ SPW-4	100%		
Fase 4: Diploma SPW-3 of Vierde jaar SPW-4	100%	Nvt	Nvt

De begeleiding van de stagiaires wordt gedaan door de pedagogisch professional van de groep in samenwerking met de houder. Maandelijks vindt er een POP-gesprek plaats tussen de pedagogisch professional en de stagiaire. In dit gesprek wordt over het functioneren van de stagiaires

gesproken, waar de stagiaires nog in kan groeien, alsmede waar de stagiaire zelf nog in wilt groeien. Daarnaast wordt besproken welke opdrachten de stagiaire nog dient te maken. Indien de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen om eens in de twee maanden een POP-gesprek te voeren. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch professional en de stagebegeleider van school omtrent de ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch professional kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen indien de gesprekken stroef verlopen of er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

Tot slot heeft kinderopvang Het Keizertje een aantal verwachtingen van de stagiaires, wanneer zij bij ons op het kinderdagverblijf komen leren en werken:

- Een juiste houding naar kinderen en ouders.
- De stagiair dient de afspraken en regels binnen Het Keizertje te respecteren en in acht te nemen. Dit betekent dat er van de stagiair verwacht wordt dat hij handelt volgens de door Het Keizertje gestelde visie.
- Het vormen van de gewenste beroepshouding door eigenschappen te bezitten zoals betrokkenheid, inzet, enthousiasme, behulpzaamheid, loyaliteit, collegialiteit, eerlijkheid, doorzettingsvermogen, initiatief, overleggen en een positief kritische instelling.
- De stagiair heeft verantwoordelijkheidsgevoel en is bereid dit in de praktijk verder te ontwikkelen.
- Tijdens de stage verricht de stagiair activiteiten die functioneel zijn om zijn competenties te behalen.
- Er wordt verwacht van de stagiair dat hij zijn eigen leerproces bewaakt en dat hij bij problemen tijdig zijn werkbegeleider inschakelt.
- De stagiair doet mee aan alle taken binnen het dagverblijf, zowel verzorgende als huishoudelijke taken.
- Na een inwerkperiode moet van een stagiair verwacht kunnen worden dat hij zelf een aantal taken zelfstandig uit kan voeren. Bijvoorbeeld voor een paar kinderen een activiteit bedenken.
- De stagiair verplicht zich middels de stageovereenkomst tot geheimhouding van vertrouwelijke gegevens (ook als de stageperiode beëindigd is)
- De stagiair blijft altijd zelf ook verantwoordelijk voor haar eigen handelen als burger.
- De verslagen die de stagiair maakt zijn voor wat betreft personeel, kinderen en ouders van Het Keizertje anoniem. Er moet altijd eerst toestemming gevraagd worden aan de werkbegeleider of praktijkopleider
- De stagiair is op de hoogte welke positie hij/zij binnen Het Keizertje in neemt.
- De stagiair meldt zich tijdig ziek/beter bij Het Keizertje
- Afspraken nakomen m.b.t. opdrachten, gesprekken op tijd zijn etc.
- De stagiaire mag nooit alleen op de groep staan. Niet alleen openen en sluiten, geen telefoon aannemen en geen medicijnen toedienen of temperaturen. De stagiaire staat altijd onder toezicht van een pedagogisch professional.

Naast dat wij ondersteuning ontvangen van stagiaires, zetten wij soms ook vrijwilligers in bij bijvoorbeeld de organisatie van uitstapjes, bij het inhuren van een gastdocent of ter ondersteuning op de groep.

De pedagogische medewerkers van de groep blijven daarbij altijd verantwoordelijk voor de gang van zaken op de kinderopvang en vrijwilligers en/of groepshulp worden niet meegenomen in het kind/pedagogisch professional ratio. Tijdens openingstijden van de kinderopvang biedt de vrijwilliger ondersteuning door te helpen op de groep. De werkzaamheden kunnen bestaan uit bijvoorbeeld: met de kinderen meespelen, voorlezen aan een groepje kinderen, helpen bij het eten en drinken etc. De werkzaamheden van de vrijwilliger worden vooraf afgestemd. De overdracht met ouders is de verantwoordelijkheid van de pedagogisch professional. Groepshulpen worden wekelijks ingezet, zodat ze een bekend gezicht zijn voor de kinderen en de ouders. Zij worden begeleid door de leidinggevende doormiddel van functionering en beoordelingsgesprekken. Deze vinden jaarlijks plaats.

4.3 ONDERSTEUNING ANDERE VOLWASSENEN

Alle werkzame beroepskrachten bij Het Keizertje beschikken over de voor de werkzaamheden passende beroepskwalificatie zoals in de CAO kinderopvang van de MO groep is opgenomen, te weten minimaal MBO-niveau 3. Tevens is minimaal 1 van de beroepskrachten die die dag werkzaam zijn in het bezit van een EHBO-diploma en is er te allen tijde een gediplomeerd BHV-er in het pand aanwezig. Alle beroepskrachten en zelfs de houder hebben voor de indiensttreding een verklaring omtrent het gedrag (VOG) overlegd en/of zijn in het PRK gekoppeld aan Het Keizertje. Stagairs, uitzendkrachten, vrijwilligers, houders en pedagogisch professionals worden zo continu gescreend. De inschrijving in het PKR en de koppeling met Het Keizertje is altijd vóór de start van de werkzaamheden geregeld.

We werken zo veel mogelijk met vaste oproepkrachten die in eerste instantie het verlof, vakantie en ziekte van de vaste pedagogisch professionals opvangen. Om de continuïteit te waarborgen, wordt zoveel mogelijk dezelfde invalmedewerker op een groep ingezet. Indien er conform de beroepskracht-kind-ratio slechts één beroepskracht aanwezig is, dan is ondersteuning van deze beroepskracht door een andere volwassene in geval van calamiteiten geregeld: achterwachtregeling (hierover is meer te lezen in hoofdstuk 4.5.2).

Naast dat onze pedagogisch professionals ondersteund worden door de hierboven omschreven stagiaires en vrijwilligers, ontvangen zij ondersteuning van de manager die tevens leidinggevende en pedagogisch beleidsmedewerker is van Het Keizertje, de huishoudelijk medewerker en de groepshulp.

Manager /pedagogisch beleidsmedewerker:

Zij zorgt voor het realiseren en aansturen van de uitvoering van de werkplannen en geeft dagelijks leiding aan de pedagogisch professionals. De leidinggevende is daarnaast verantwoordelijk voor de uitvoering en realisatie van zowel het beleid veiligheid en gezondheid, als het pedagogisch beleidsplan. De volgende taken vallen onder haar werkzaamheden:

- *Medewerkers aansturen:* Geeft leiding aan medewerkers door de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden te controleren en coördineren, en medewerkers te begeleiden, instrueren, coachen en motiveren, waar nodig. Daarnaast heeft de manager een begeleidende taak ten aanzien van de pedagogisch professionals bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe periodiek teamvergaderingen. In deze maandelijkse teamvergaderingen worden kinderen besproken en worden beleidsstukken zoals het beleid veiligheid en gezondheid besproken.
- *Medewerkers voorzien van informatie:* de manager attendeert de pedagogisch professionals tussen het werken door op het beleid. Op Het Keizertje hanteren wij dan ook een open

aanspreekcultuur, dit houdt in dat wij tussen de werkzaamheden door elkaar attenderen op verbeterpunten en elkaar ook gedurende de dag positief feedback geven. Daarnaast voorziet de manager de pedagogisch professionals van zowel het pedagogisch beleidsplan als het beleid veiligheid en gezondheid, alvorens zij starten met hun werkzaamheden. Zo kunnen de nieuwe medewerkers zich alvast inlezen. Bij het inwerken worden deze beleidsstukken nog toegelicht door de manager in combinatie met de vaste pedagogisch professionals.

- **Ouders van informatie voorzien:** de manager is het eerste aanspreekpunt indien een ouder inhoudelijk vragen heeft over de opvang. Als laatste is de manager het aanspreekpunt voor ouders met betrekking tot klachten alsmede het eerste aanspreekpunt voor de oudercommissie. Daarnaast voorziet de manager de ouders van informatie middels nieuwsbrieven.
- **Medewerkers coachen:** de manager is tot slot de pedagogisch beleidsmedewerker van Het Keizertje. Zij is zo verantwoordelijk voor het gedragen en actueel houden van het pedagogisch beleidsplan en de uitvoering hiervan. De manager coacht de pedagogisch professionals in hun pedagogisch handelen en het toepassen van de interactievaardigheden, door hen te observeren en daarbij ontwikkelingsgesprekken te voeren. Daarnaast organiseert zij teamvergaderingen waarin de kinderen besproken worden, het pedagogisch beleidsplan besproken wordt en de medewerkers bijschoolt in allerlei onderwerpen. Mochten pedagogisch professionals ondersteuning nodig hebben bij het voeren van oudergesprekken, dan kunnen zij bij de manager/pedagogisch beleidsmedewerker terecht.

Huishoudelijk medewerker:

De huishoudelijk medewerker komt aan het einde van de dag langs bij Het Keizertje voor de grote schoonmaakwerkzaamheden. Zo is zij verantwoordelijk voor het schoonmaken van de keukens en de groepen. Binnen het schoonmaken van de ruimtes, houdt zij de uitgangspunten zoals deze omschreven staan in het beleid veiligheid en gezondheid aan.

Deskundigheidsbevordering:

Het Keizertje hecht belang aan de deskundigheidsbevordering van de pedagogisch professionals. Dit gebeurt middels diverse overlegvormen: gesprekken met individuele medewerkers en teamvergaderingen, begeleidt door de manager. Daarnaast is er vakliteratuur aanwezig op de kinderopvang en is er vrijwel dagelijks een orthopedagoog/pedagogisch beleidsmedewerker aanwezig die tussen de werkzaamheden door maar ook tijdens de teamvergaderingen de medewerkers bijschoolt.

Ook voorzien wij onze pedagogisch professionals van (twee-)jaarlijks trainingen zoals kinder-EHBO/BHV en de meldcode kindermishandeling. Minimaal één keer per jaar is er een ontruimingsoefening. Naar aanleiding van deze oefening wordt er geëvalueerd. Het Keizertje heeft een ontruimingsplan met plattegronden van het gebouw en gebruikte ruimtes, waar vluchtroutes in zijn verwerkt. Op de groepen en in de keukens hangt een lijst met telefoonnummers van wie de pedagogisch professionals moeten bellen in geval van calamiteiten. Regelmatig wordt er met elkaar gesproken over wat te doen bij calamiteiten. Het is immers van belang dat minimaal 1 medewerker op de hele opvang een BHV diploma heeft en minimaal een pedagogisch professional op de groep een EHBO diploma heeft. Wij geven hier extra aandacht voor en streven er ook naar dat de pedagogisch professionals een EHBO diploma hebben.

Tot slot dragen wij er zorg voor dat alle medewerkers per 1 januari 2023 voldoen aan het minimale Nederlandse taalniveau 3F.

Jaarlijkse inspectie:

De GGD inspecteert in opdracht van de Gemeente Den Haag jaarlijks of er kwalitatief goede kinderopvang wordt geleverd. Hierbij wordt gekeken of er voldaan wordt aan de kwaliteitseisen op het gebied van ouderinspraak, personeel, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting, groepsgrootte en beroepskracht-kind-ratio, pedagogisch beleid en pedagogische praktijk, klachten en voorschoolse educatie. De GGD rapporten zijn inzichtelijk voor alle ouders. Het definitieve rapport wordt op de site geplaatst en wordt de oudercommissie gemaild. Ook de overige ouders worden zowel mondeling als schriftelijk middels het nieuwsbrief op de hoogte gebracht.

4.4 BEROEPSKRACHT KIND RATIO

De Pedagogisch professional-Kind-Ratio betreft de verhouding tussen het aantal PM-ers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen. Voor het bepalen van de PKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://ratio.nl>). Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch professional op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij Het Keizertje:

Groep:	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
1	14	3
2	8	1
3	10	2/3 (afhankelijk van de leeftijd van de kinderen)

Aangezien de kinderen opgevangen worden in verticale groepen, wat betekent dat er kinderen aanwezig zijn in de leeftijden van 0-4 jaar oud, ligt het aan de groepsamenstelling hoeveel beroepskrachten aanwezig zijn. Wij berekenen dan ook altijd van te voren het BKR aan de hand van de online rekentool en roosteren op basis hiervan het juiste aantal beroepskrachten in.

4.5 BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Veiligheid en hygiëne is een zeer binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen. Zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolge van een onveilige en onhygiënische kinderopvang.

Om de veiligheid en gezondheid van kinderen te waarborgen wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er voor veilige en gezonde kinderopvang wordt zorggedragen. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch professionals gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

4.5.1 VIER OGEN PRINCIPE

Vanuit de Wet Kinderopvang wordt verplicht gesteld dat er tijdens openingstijden van de kinderopvang te allen tijde moet worden voldaan aan het vierogenprincipe.

Het vierogenprincipe betekent dat een beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten, terwijl de medewerker gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Dit doen we onder andere door het cameratoezicht en de inzet van medewerkers. U kunt bij een andere volwassene denken een stagiaire (18+), kantoor medewerker of vrijwilliger. Door te werken met het vierogenprincipe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd.

Wij hechten zeer veel belang aan de veiligheid van de kinderen. Voor grensoverschrijdend gedrag is dan ook binnen onze organisatie geen ruimte. Om deze reden werken wij dagelijks met het vierogenprincipe. Zo lopen de pedagogisch professionals en de leidinggevende regelmatig onverwacht bij elkaar binnen. Hoe het vier ogen principe verder vorm is gegeven kunt u lezen in het beleid veiligheid en gezondheid.

4.5.2 ACHTERWACHTREGELING

Wanneer de beroepskracht-kind-ratio het toelaat dat er één beroepskracht op de groep werkzaam is dan wordt er indien nodig gebruik gemaakt van de achterwachtregeling. In de praktijk zullen we dit zoveel mogelijk proberen te voorkomen door o.a. te werken met stagiaires. Wanneer er één beroepskracht werkzaam is buiten de beroepskrachtratio (max 3 uur per dag), is er ten alle tijde een andere volwassene aanwezig. Een achterwacht is iemand die in geval van nood ten alle tijden ingeschakeld kan worden. Een achterwacht moet duidelijk geregeld zijn zodat een pedagogisch professional hierop terug kan vallen in geval van calamiteiten binnen het kindercentrum. Deze achterwacht hoeft niet altijd in het pand zelf aanwezig te zijn, maar moet binnen 15 minuten ter plekke aanwezig te kunnen zijn. Naast de pedagogische medewerker op de groep is de achterwacht als tweede persoon aanwezig op de opvang. In het beleid Veiligheid en Gezondheid staat omschreven hoe de achterwacht bij Het Keizertje geregeld is.